

5

Nr (209)

Politechnika Opolska
ISSN 1427-809X

WIADOMOŚCI UCZELNIANE

Biuletyn Informacyjny Politechniki Opolskiej

Instytut Inżynierii

**Nagrody dla pracowników
politechniki**

**Ruszyła kolejna
dziecięca politechnika**

**Powstanie pomnik
patrona jubileuszu**

Tomasz Kapusta

Student informatyki na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki. Jego hobby to przede wszystkim szkicowanie, ale zajmuje się też grafiką komputerową i wektorową. Tworzy animacje i projektuje grafiki do stron internetowych.

Nagrody dla pracowników politechniki

Ruszyła kolejna dziećca politechnika

Powstanie pomnik patrona jubileuszu

Pismo informacyjne Politechniki Opolskiej
Rok XVIII, nr 5(209), listopad-grudzień 2010

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

KRYSTYNA DUDA
Redaktor naczelny

SŁAWOJ DUBIEL
Zdjęcia

LUCYNA STERNIUK-GRONEK
TOMASZ CIECIERSKI
Redakcja

ŁUKASZ MICHNIEWICZ
Skład

WSPÓŁPRACA

MAGDALENA TOKARSKA (Biuro Rektora)

ANDZREJ SŁODZIŃSKI (WB)

IZABELA CAREWICZ (WEAII)

ANNA STEFANOWSKA-STRZODKA (WM)

MIROSLAWA SZEWCZYK (WZ)

HANNA KOŚMIDER-MATWIEJCZUK (SJO)

JOANNA BOGUNIEWICZ-ZABŁOCKA (DWMIPUE)

MAŁGORZATA KALINOWSKA (OW)

BEATA KOPKA (BG)

Adres redakcji:
Dział Promocji i Kultury Politechniki Opolskiej
ul. Próżkowska 76, bud. nr 5
45-758 Opole
tel.: 77 400 05 59, 77 474 82 95
tel., fax: 77 400 05 57

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i opracowywania redakcyjnego nadesłanych tekstów.
Numer zamknięto 30.11.2010 r.

Na okładce: Uczniowie technikum z Głubczyc zwiedzają laboratoria Wydziału Mechanicznego

Popularny satyryk Krzysztof Piasecki tak wspomina dzieje swoich zawodowych aspiracji:

Chciałem zostać aktorem – mama się zgodziła, tata się nie zgodził.

Chciałem zostać tancerzem – tata się zgodził, mama się nie zgodziła.

Chciałem zostać inżynierem – mama się zgodziła, tata się zgodził, politechnika się nie zgodziła.

Współczesna politechnika w alternatywie aktorstwa i tuzinów kierunków humanistycznych nie tylko z radością godzi się na każdego kandydata, byle tylko miał maturę i „chęć szczerą”, ale i zachęca, wabi, ba, nawet płaci! Nie dalej jak przed miesiącem obiecaliśmy zebranym w Łączniku uczniom

szkół średnich nie tylko fascynujące studia i perspektywę błyskotliwej kariery, ale również 1000 zł stypendium z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego za naukę na kierunkach technicznych. Oczywiście dobrą naukę, w tym jednak politechnika także chętnie pomaga studentom, oferując im dodatkowe, wyrównawcze kursy z matematyki i fizyki. Każdy student może także korzystać z oferty językowej, kulturalnej i sportowej, promujemy naszą uczelnię na niezliczonych frontach, budujemy się dla studentów i rozwijamy.

A efekty? Otóż są: wbrew niżowi demograficznemu i wszystkim stojącym przed szkolnictwem wyższym przeszkodom – mieliśmy w tym roku dobrą rekrutację! ◀ LSG

W WIADOMOŚCIACH

3 Na dobry początek

WYWIAD Z ...

4 prof. Sławomirem Szymańcem

Politechniczni wspaniali

6 Laureaci nagród

8 Profesores Opoliensis

10 Oby trwała wasza dobra passa

Z PRAC SENATU

11 Relacja z posiedzenia

Z ŻYCIA UCZELNI

13 Jubileusz już tuż tuż

14 Uczelniana Solidarność ma nowego przewodniczącego

15 Niespotykana popularność DPO

15 Andrzej Balcerek – lider na mur beton

16 Obradował konwent

17 Pamiętając o tych co odeszli

17 Na jubileuszu Politechniki w Pekinie

18 Wyniki rekrutacji na studia

WIEŚCI Z WYDZIAŁÓW

20 Wydział Budownictwa

– Architektura bez granic

– Opolsko-ostrawska

współpraca naukowa

21 Wydział Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki

– IT Academic Day 2010

– Udział nauki w perspektywie elektroenergetycznej ...

22 Wydział Mechaniczny

– Wakacyjny konkurs

– Spotkanie z Wydziałem Mechanicznym

– MSM 2010

24 Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii

– Kolejny doktorat

na wydziale

– Naukowcy od fizjoterapii na konferencjach

– O bólu - naukowo

27 Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji

POŻEGNANIA

28 Pożegnania

PROMOCJA

29 Nie taka matematyka straszna..

30 Wieczór z rentgenem

30 Powstają fotografie profesorów

Wywiad z...

DZIEŃ BEZ WIZYTY W ZAKŁADZIE PRZEMYSŁOWYM JEST DNIEM STRACONYM

Najpierw prestiżowa nagroda Siemens, teraz grant z urzędu marszałkowskiego, można powiedzieć, że trwa dobra passa dla Pana osobiście. Jaka jest ranga tych wszystkich dokonań i w ślad za tym idących nagród?

To bardzo kłopotliwe pytanie... Wydaje mi się, że te dokonania są efektem ciężkiej pracy i bardzo dobrych kontaktów z przemysłem. Nie wyobrażam sobie, abym przynajmniej raz w tygodniu nie odwiedził jakiegoś zakładu przemysłowego, bo uważam, że dzień bez takiej wizyty jest dniem straconym. Dla mnie to właśnie przemysł jest największym laboratorium i z ludźmi przemysłu najlepiej mi się rozmawia.

Tak samo uważa profesor Włodzimierz Kotowski, cóż to za naukowiec – mówi – który nigdy nie był w zakładzie przemysłowym?

Oczywiście! Dopiero tam napotyka się rzeczywiste i poważne problemy! Bo jeżeli nawet rozwiążemy bardzo skomplikowane zadanie, ale tylko na kartce papieru, jest to, owszem, chwalebne, ale jeśli nie przynosi wymiernych rezultatów praktycznych, to według mnie jest to stracony czas. W moim wypadku pomysły i rozwiązania techniczne znalazły uznanie ludzi przemysłu, dzięki czemu są już w tej chwili wdrażane na poważną skalę.

Nagrodę badawczą otrzymał Pan za pracę pod tytułem „Diagnostyka maszyn elektrycznych w warunkach przemysłowej eksploatacji, a prezentowane w niej wyniki badań jeden z członków kapituły napisał „największym i całkowicie nowatorskim na skalę światową osiągnięciem naukowym jest opracowanie diagnostyki izolacji maszyn elektrycznych on-line metodą wyładowań niepełnych”. Proszę przybliżyć Czytelnikom znaczenie tych słów.

Przytoczone słowa brzmią bardzo sympatycznie i są miłe. Jako naukowiec od dłuższego czasu zastanawiałem się zadając sobie pytanie, czy jestem w stanie podjąć się tematyki diagnostyki stanu izolacji uzwojeń dużych maszyn elektrycznych w czasie ich normalnej eksploatacji. Chodziło mi to po głowie przez wiele nieprzespanych nocy i miałem rozmaite pomysły, ale po-

nieważ są to badania bardzo kosztowne, więc musiałem znaleźć sposób na przekonanie ludzi, że te wyładowania rzeczywiście występują. Jak to zrobiłem? Otóż w medycynie stosowany jest eksperyment, który w wielu wypadkach jest eksperymentem przesądającym, mianowicie sekcja zwłok. Jeśli potnie się pacjenta, to można ustalić na co chorował i na co zmarł. Ja zrobiłem to samo w stosunku do obszaru, który mnie zajmował. Ciąłem uzwojenia dużych maszyn elektrycznych i uważnie je oglądałem, szczególnie te miejsca, gdzie można się spodziewać największych zagrożeń, czyli w tzw. główkach. Tam, gdzie kumuluje się wszystko to, co z technologicznego punktu widzenia jest niedopracowane. Tak jak się spodziewałem, ale ku zaskoczeniu wielu kolegów, w tym profesorów, stwierdziłem, że przecięte główki (niestety w głównej mierze naszej, krajowej produkcji) są w fatalnym stanie. To znaczy w przekrojach znajdowały się szczeliny i rozwarstwienia, widać było, że znajdują się tam banieczki powietrza i to utwierdziło mnie w przekonaniu, że warto się tym zagadnieniem zająć. Powiedziałbym, że było to moje prywatne odkrycie, które zdopingowało mnie do dalszych badań. Był rok 2002 i od tego momentu zacząłem intensywnie pracować, ażeby stworzyć najpierw ideę takiego pomiaru, a następnie go przeprowadzić. Opracowałem kilka typów czujników, z których jestem bardzo dumny: są to czujniki antenowe wykorzystujące układy termorezystorów do pomiaru temperatury. Właściwie umiem z termorezystora zrobić antenę, która mierzy wyładowania niepełne, przy czym w dalszym ciągu jest to termorezystor, który jest w stanie zmierzyć temperaturę. To zachęciło mnie do zajęcia się również antenami paskowymi, antenami dookólnymi, które stwarzają możliwość pomiaru wyładowań niepełnych w całej przestrzeni uzwojeń maszyny elektrycznej. Dziś wygląda to tak, że albo na fabrycznie zainstalowanych termorezystorach, albo na tych ułożonych specjalnie przez nas – budujemy układ pomiarowy antenowy, dzięki któremu jesteśmy w stanie spenetrować całą przestrzeń maszyny. To jeszcze nie koniec, bo za czujnikami znajduje się inteligentny

Sławomir Szymaniec jest absolwentem Politechniki Wrocławskiej, którą ukończył w roku 1972. Dwa lata później podjął pracę na opolskiej uczelni technicznej, na wydziale elek-

trycznym, gdzie przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej od asystenta do profesora. W roku 1985 obronił doktorat na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej. Kolejne lata pracy naukowej wieńczyła dysertacja habilitacyjna, którą finalizuje w roku 2008 na macierzystym wydziale na Politechnice Opolskiej, uzyskując stopień naukowy doktora habilitowanego i stanowisko profesora nadzwyczajnego. S. Szymaniec jest pracownikiem Katedry Napędu Elektrycznego, Diagnostyki i Elektroniki Przemysłowej w Instytucie Układów Elektromechanicznych i Elektroniki Przemysłowej na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki.

układ pomiarowy, który został zbudowany przeze mnie na bazie dostępnych komponentów, przy czym z braku funduszy nie stosowałem komponentów amerykańskich, a mieszane, tzn. jest tam angielska cewka Rogowskiego, jest tajwańska karta pomiarowa oraz szereg elementów sprowadzonych z Rosji i Niemiec. Dzięki temu wszystko udało się zamknąć w o wiele mniejszej kwocie. Układ taki funkcjonuje od ponad 2 lat w cementowni Odra, to znaczy przez 24 godziny na dobę mierzy wyładowania niepełne, wilgotność, temperaturę i prąd, mierzy również zakłócenia w przewodach tzw. zerowych i daje możliwość porównywania wyników wyładowań niepełnych z tymi wielkościami, które przed chwilą wymieniałem. Ba! Liczy korelacje wzajemne i na tej podstawie można diagnozować stan izolacji w oparciu o wyładowania niepełne i wspomniane korelacje. Cementownia bardzo sobie ten układ chwali. Moi dyplomanci raz na dwa tygodnie wykonują pomiary, natomiast ja przymierzam się do kolejnego „skoku” mianowicie razem z panem doktorem Zbigniewem Pluteckim zamierzam zająć się tym zagadnieniem w kategoriach badania korelacji pomiędzy poziomem wyładowań niepełnych oraz tzw. komfortem, czyli właściwie całym zespołem czynników typu wilgotność, temperatura, strugi powietrza, chłodzenie, warunki oddawania ciepła itd. Uważam bowiem, że wszystkie badania prowadzone pod kątem diagnozowania stanu izolacji muszą być osadzone w konkretnych realiach temperaturowych, wilgotnościowych, przepływu powietrza,

ale to wzajemnie od siebie zależy i stwarza sytuację skomplikowanych współzależności, bardzo często jest to niespodziewanie korelacja ujemna, dodatnia, bądź nieokreślona. Wiele sobie po tym obiecuje, jeśli chodzi o wyciąganie wniosków diagnostycznych. Być może sposób, w jaki to tłumaczą jest zbyt zawiły, ale na razie więcej na ten temat nie mogę powiedzieć.

Mówiąc w dużym uproszczeniu: poprawnie zdiagnozowana maszyna elektryczna może być dłużej eksploatowana.

A co więcej: mamy tu do czynienia z tzw. maszynami krytycznymi, czyli maszynami, które nie mają dublerów. Gdyby silnik napędzający młyny cementu uległ uszkodzeniu, a jest taka możliwość, to praktycznie poważna część zakładu zostaje zatrzymana. Nawet, gdyby znalazł się zapasowy silnik, to i tak jego wymiana trwałaby kilkadziesiąt godzin.

Podczas III Seminarium Naukowo-Technicznego: Diagnostyka, Pomiary, Aparatura, które odbyło się w Cementowni Odra prezentował Pan efekty swoich dokonania naukowych, których efekty mają zastosowanie w przemyśle. Jaki wymiar praktyczny mają zastosowane przez Pana rozwiązania.

Istotnie, w czasie seminarium prezentowałem dokonania w dziedzinie łożysk tocznych. Amerykanie uważają i ja podzielam ten pogląd, że istnieją dwa czynniki, które decydują o kosztach eksploatacji maszyn elektrycznych. Pierwszym z nich jest węzeł łożyskowy, drugim układ izolacji uzwojeń. Gdybym zacytował wyniki badań bardzo byśmy się zdziwili – ja po raz kolejny, pani prawdopodobnie po raz pierwszy, ponieważ elementy decydujące o awaryjności węzłów łożyskowych są bardzo prozaiczne: zły montaż, zanieczyszczenie oleju używanego do zmniejszenia tarcia w łożysku, zdarzenia w rodzaju uderzenie młotkiem. Koszty, które przez to ponosimy jako społeczeństwo są przeogromne i trudno mówić o tym spokojnie. Postanowiłem tę rzecz nagłośnić i dzięki przychylności marszałka województwa opolskiego udało się dla politechniki zakupić sprzęt diagnostyczny „z najwyższej półki”, zarówno do diagnostyki typu: off-line, on-line, jak i typu monitoring. Mam nadzieję, że uda mi się зараzić najbliższe otoczenie – doktorantów, studentów, kadre techniczną – pomysłem mądrego zakładania łożysk tocznych, mądrej ich eksploatacji oraz diagnostyki. Myślę, że może to przynieść ogromne korzyści ekonomiczne.

Na co pozwala grant z ministerstwa?

Grant pt. „Czujniki do pomiarów off-line

i on-line wyładowań niezupełnych w silnikach elektrycznych oraz system kalibracji torów pomiarowych” pozwala na szerokie wprowadzenie czujników antenowych mojego pomysłu, w silnikach wysokonapięciowych do diagnostyki off-line i on-line z układu całej izolacji uzwojeń, czyli to, o czym powiedziałem na początku. Chodzi o opracowanie technologii korzystania z czujników już istniejących, technologii podłączania aparatury diagnostycznej w czasie eksploatacji tych maszyn, jeśli są ku temu warunki i stwarzanie tych warunków, jeśli ich nie ma. Mam nadzieję, że tę ideę diagnozowania maszyn elektrycznych w czasie eksploatacji uda mi się na tyle upowszechnić, że stanie się ona technologią stosowaną w kraju na co dzień. O tym, jak jest ona przydatna świadczą przykłady, np. w jednej z cementowni dzięki mojemu urzędzeniu udało się wykryć stan dużego zapylenia fragmentu uzwojenia maszyny, któremu towarzyszył proces destrukcji izolacji uzwojeń. Zasugerowaliśmy technologom, aby silnik zatrzymać i oczyścić uzwojenie z pyłu w szczególności w jednym konkretnym miejscu. Poprawiło to radykalnie stan izolacji uzwojeń silnika i uchroniło zakład przed zatrzymaniem procesu produkcji.

Z tego, co pan Powiedział widać, że tym obszarem badawczym i związaną z nim pracą można obłozyc cały zespół. Czy to znaczy, że tworzona jest w tej dziedzinie szkoła?

Szkoła to może za dużo powiedziane, ale jest zespół ludzi, z którymi chętnie współpracuję. Są dyplomanci, są doktoranci z przemysłu, że wymienię głównego energetyka Cementowni Odra pana Marka Kacperaka, diagnostę z elektrowni Opole pana Józefa Dwojaka, czy pomiarowca z TurboCare Lubliniec, pana Józefa Kandrę, który w tej chwili przebywa w Maleszki i zajmuje się diagnostyką generatora. Mam nadzieję, że dołączą do tego grona inni. Od pewnego czasu współpracuję również ze wspomnianym już Zbigniewem Pluteckim, zwłaszcza jeśli chodzi o pomiary korelacji wyładowań niezupełnych z wilgotnością, temperaturą, warunkami oddawania ciepła, przepływem powietrza itd.

A studentci?

Studenti bardzo się garną. Nie mam najmniejszego problemu z zainteresowaniem ich tymi zagadnieniami. Mogę nawet się pochwalić. Półtora roku temu student Adam Czech, który napisał u mnie pracę magisterską radził się mnie w sprawie wyboru drogi zawodowej. Poradziłem mu w żartach, żeby przetłumaczył pracę dyplomową na język

niemiecki. Tak też zrobił, pojechał z nią do centrali Siemens w Niemczech i już stamtąd nie wrócił. Mam z nim stały kontakt, zajmuje się w dalszym ciągu tym, czym zajmował się w swojej pracy dyplomowej, żaluję tylko, że nie pracuje w kraju. Mam wiele serdecznych kontaktów z dawnymi studentami, martwi mnie jednak, że wielu z nich nie może znaleźć pracy.

Znamy Pana jako naukowca, dydaktyka, ale praca zawodowa nie wypełni wszystkich Pana zainteresowań.

Oj, chyba już nie starczy czasu, aby o tym porozmawiać! Mam zainteresowania społeczne, zwłaszcza jeśli chodzi o historię tej ziemi, jestem ślązakiem z „dziada pradziada”, wywodzę się z polskiej rodziny. Ziemia, na której zostały wybudowane koszary przy dzisiejszej ul. Prószkowskiej to ziemia, którą uprawiał mój dziadek Karol Szymaniec, powstaniec śląski, który aktywnie uczestniczył w trzecim powstaniu śląskim. Znany z polskich poglądów, został ukarany przez władze niemieckie odebraniem ziemi, na której wybudowano jednostkę wojskową. Z kolei mój ojciec, za swoje propolskie przekonania i postawę patriotyczną został aresztowany przez Niemców i odesłany do obozu koncentracyjnego, gdzie spędził 5,5 roku i gdzie poznał moją mamę. Ta z kolei wywodzi się z Kalisza, z rodziny w której żywe były tradycje ułańskie. Można więc powiedzieć, że wysłałem polskość z mlekiem matki. W domu, w którym teraz mieszkam, ojciec założył w latach dwudziestych polską bibliotekę. Dziś niepokoi mnie to, że brakuje literatury popularyzującej wiedzę o powstaniach śląskich.

Mam też wykształcenie muzyczne, jednak z braku czasu nie robię z niego użytku. W moim rodzinnym domu śpiewał ojciec, a tradycję polskiej pieśni podtrzymywały w tamtych czasach polskie kościoły. Jako ciekawostkę opowiem, że kościół w Szczepanowicach jeszcze nie było i cała rodzina szła bosą przez Wyspę Bolko na mszę do katedry, albo kościoła Na Górze. Bosą, aby nie zniszczyć jedynych odświętnych butów, które zakładano dopiero przed wejściem do kościoła. Mimo niedostatku materialnego na polskie gazety i książki rodzice nigdy nie żalowali pieniędzy.

Te piękne wzory, które wyniosłem z domu sprawiły, że bardzo leży mi na sercu wszystko to, co dotyczy naszego kraju i naszej małej ojczyzny. Niestety nie mogę stwierdzić, że codzienna rzeczywistość napawa mnie optymizmem. To jednak jest chyba temat na odrębną rozmowę. ◀

Rozmawiała kd

Politechniczni wspaniali

Bieżący rok, a zwłaszcza jego końcówka odnotowany zostanie w annałach uczelni jako szczególnie obfity w honory i wyróżnienia, które stały się udziałem pracowników naukowych Politechniki Opolskiej. O części z nich mówi relacja z uroczystości, która została przygotowana specjalnie z myślą o nich, a nazwiska laureatów nagrody Rektora Politechniki Opolskiej – pracowników naukowych oraz pracowników niebędących nauczycielami podaliśmy w poprzednim, październikowym numerze WU (4/208/2010 r.) To jednak nie wszystko. Pracownicy politechniki wyróżnieni zostali jeszcze innymi nagrodami, o części z nich już mieliśmy okazję poinformować Czytelników, jak choćby o prestiżowej nagrodzie Siemensu przyznanej prof. Sławomirowi Szymańcowi z WEiA, czy świeżym sukcesie prof. Adama Niesłonego i dra Macieja Zdankowskiego, o których piszemy niżej.

Gwoli kronikarskiej dokładności podajemy nazwiska osób uhonorowanych Medalami Za Długoletnią Służbę, Medalami Komisji Edukacji Narodowej. Wśród tego wykazu znajdują się również nazwiska laureatów Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla Rektorów, specjalnych nagród rektora Politechniki Opolskiej, a także wyróżnienia przyznane naukowcom za wybitne rozwiązania w dziedzinie wynalazczości oraz innowacyjności i wdrożeń.

Wszystkie te sukcesy redakcja z pieczołowitością odnotowuje i oczywiście laureatom składa serdeczne gratulacje!

Medale za Długoletnią Służbę nadane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Rektora Politechniki Opolskiej.

Rok 2009

Medal Złoty za Długoletnią Służbę

Regina Obrocka

dr hab. inż. **Włodzimierz Stanisławski**, prof. PO

dr inż. **Andrzej Porażko**

dr inż. **Józef Moch**

dr hab. inż. **Gabriel Filipczak**, prof. PO

Medal Srebrny za Długoletnią Służbę

Sylwia Pludra

Medal Brązowy za Długoletnią Służbę

dr inż. **Grzegorz Nowosielski**

Rok 2010

Medal Złoty za Długoletnią Służbę

mgr **Danuta Dobrzyńnicz-Temnyk**

mgr **Wałda Fedczenko**

Waldemar Księżak

prof. dr hab. inż. **Jan Kubik**

dr hab. inż. **Krystyna Macek-Kamińska**,

prof. PO

dr hab. inż. **Jan Sadecki**, prof. PO

mgr inż. **Andrzej Słodziński**

dr hab. inż. **Sławomir Szymaniec**, prof. PO

PO

Medal Srebrny za Długoletnią Służbę

mgr **Elżbieta Czaja**

mgr **Elżbieta Harazińska**

Maria Kobos

mgr **Grażyna Redlich**

Beata Urbanek

Medal Brązowy za Długoletnią Służbę

dr inż. **Wojciech Hunek**

mgr **Anna Jańdziak**

dr **Anna Kuczuk**

dr inż. **Anna Zatwarnicka**

dr inż. **Krzysztof Zatwarnicki**

Medale Komisji Edukacji Narodowej

nadane przez Ministra Nauki

i Szkolnictwa Wyższego na wniosek

Rektora Politechniki Opolskiej

dr inż. **Arkadiusz Gardecki**

dr inż. **Ireneusz Hetmańczyk**

prof. dr inż. **Roman Jankowiak**

dr hab. **Gabriela Jyż**, prof. PO

dr hab. **Maria Kalczyńska**, prof. PO

dr inż. **Iwona Kłosok-Bazan**

dr inż. **Grzegorz Korbaś**

dr hab. **Krzysztof Malik**, prof. PO

dr inż. **Józef Moch**

dr inż. **Katarzyna Szwedziak**

prof. dr hab. inż. **Marek Tukiendorf**

dr hab. inż. **Sławomir Zator**, prof. PO

prof. dr hab. inż. **Zbigniew Zembaty**

Nagroda Ministra Nauki i Szkolnictwa

Wyższego dla Rektorów

prof. dr hab. inż. **Jerzy Skubis** – rektor

Politechniki Opolskiej

Nagrody Rektora Politechniki Opolskiej

I Stopnia

dr hab. inż. **Jerzy Jantos**, prof. PO – pro-

rektor ds. studenckich

prof. dr hab. inż. **Marek Tukiendorf** – pro-

rektor ds. nauki

dr **Aleksandra Żurawska** – prorektor ds.

organizacyjnych

dr inż. **Anna Król** – prorektor ds. inwestycji

i rozwoju

Nagrody Rektora Politechniki Opolskiej I Stopnia dla dziekanów wydziałów, które uzyskały pierwszą kategorię

prof. dr hab. **Stefania Grzeszczyk** – dziekan Wydziału Budownictwa

dr hab. **Maksymilian Gajek**, prof. PO – dziekan Wydziału Inżynierii Produkcji i Logistyki ◀

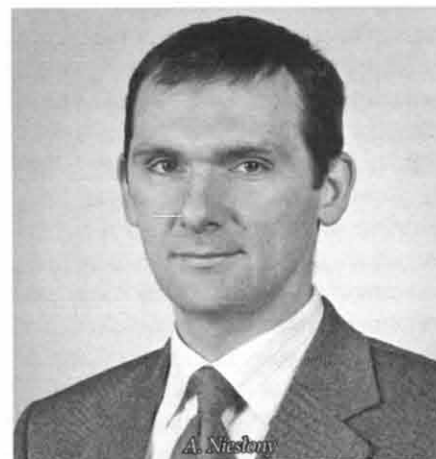
LAUREATCI NAGRODY WYDZIAŁU IV PAN

Dwie z sześciu nagród przyznawanych corocznie przez Wydział Nauk Technicznych Polskiej Akademii Nauk trafiły do naukowców z Politechniki Opolskiej.

Spośród wniosków jakie napłynęły na konkurs do Nagrody Naukowej IV Wydziału Nauk Technicznych PAN, na posiedzeniu w dniu 25 października br. obradujące gremium najpierw wyłoniło kandydatów do nagrody a na sesji plenarnej w dniu 4 listopada br., w tajnym głosowaniu członkowie IV Wydziału wybrali zwycięzców.

W dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn laureatem został dr hab. **Adam Niesłony**, prof. PO z Katedry Mechaniki i Podstawa Konstrukcji Maszyn na Wydziale Mechanicznym, a nagroda przyznana została za cykl prac dotyczących oceny badań uszkodzeń zmęczeniowych. W dyscyplinie elektrotechniki nagroda przypadła dr. inż. **Maciejowi Zdanowskiemu**, adiunktowi w Katedrze Inżynierii Materiałowej i Elektrycznej w Instytucie Elektroenergetyki na Wydziale Elektrotechniki Automatyki i Informatyki za monotematyczny cykl publikacji nt.: „Badania zjawiska elektryzacji statycznej w ciekłych dielektrykach. metodą spektralną.

Obydwaj laureaci są absolwentami Politechniki Opolskiej. Adam Niesłony studiował na Wydziale Mechanicznym, studia ukończył w 1998 i wkrótce został – jako jeden z pierwszych – słuchaczem nowo powołanych środowiskowych studiów dok-

A. Niesłony

M. Zdanowski

toranckich, prowadzonych wówczas przez wydział we współpracy z Politechniką Częstochowską. Jego opiekunem naukowym został prof. **Ewald Macha**, a po pomyślnej obronie rozprawy doktorskiej, co nastąpiło w roku 2003 na macierzystym wydziale, jako adiunkt, rozpoczął pracę naukową w kierowanej przez prof. Machę Katedrze Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn. Po kilku latach młody pracownik naukowy zdobywa prestiżowe Stypendium Fundacji im. Aleksandra von im. W. Humboldta, co pozwala mu na półroczny staż naukowy w Instytucie Fraunhofera do Badań nad Wytrzymałością Materiałów i Niezawodnością Systemów w Darmstadt latach 2006 -2007. Intensywna praca naukowa przynosi efekt w postaci dysertacji habilitacyjnej, którą finalizuje w czerwcu bieżącego roku uzyskując na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej stopień naukowy doktora habilitowanego i stanowisko profesora nadzwyczajnego w macierzystej jednostce.

Nagrodzony cykl prac dotyczy metody predykcji miejsc pojawienia się pęknięć zmęczeniowych metodą spektralną. Wykorzystano w tym celu warstwicę parametru uszkodzenia zmęczeniowego, które sporządza się metodami lokalnymi obliczenia trwałości zmęczeniowej w powiązaniu z analizą MES i zaawansowanym oprogramowaniem służącym do wizualizacji wyników. Zastosowanie metody spektralnej pozwoliło na przeprowadzenie obliczeń w dziedzinie częstotliwości, umożliwiając uwzględnienie dynamiki układu i uzyskanie dużej efektywności obliczeń. W celu przeprowadzenia obliczeń sformułowano wybrane kryteria wieloosiowego zmęczenia w dziedzinie częstotliwości i zaproponowano nowe, oparte na gęstościach widmowych mocy naprężeń stycznego i normalnego w płaszczyźnie oktaedrycznej. Przeprowadzono weryfikację eksperymentalną proponowanego algorytmu wyznaczania warstwic uszkodzeń zmęczeniowych na podstawie

zaczepniętych z literatury i wykonanych przez laureata badań eksperymentalnych. Na podstawie przedstawionych przykładów obliczeniowych stwierdzono, że czas i miejsce pojawienia się inicjacji pęknięć zmęczeniowych został wyznaczony z zadowalającą dokładnością.

Elementy maszyn i konstrukcji poddawane obciążeniom eksploatacyjnym o odpowiednim poziomie ulegają procesowi zmęczenia. Proces ten powoduje narastającą w czasie utratę początkowych własności wytrzymałościowych i prowadzi do zniszczenia elementu poprzez powstanie pęknięcia zmęczeniowego. Zniszczenia tego typu występują często w elementach o skomplikowanych kształtach, obciążonych wieloma niezależnymi siłami o charakterze losowym. W takich przypadkach zastosowanie klasycznych metod wyznaczania trwałości zmęczeniowej, w których trwałość szacowana jest w jednym, najbardziej wyęzonym zmęczeniowo punkcie konstrukcji, jest utrudniona, ponieważ lokalizacja tego punktu nie jest znana przed pojawieniem się pęknięcia.

Należy sądzić, że proponowana metoda będzie wykorzystywana przez inżynierów w celu szybkiej identyfikacji miejsc inicjacji pęknięć zmęczeniowych na etapie prototypowania nowych elementów i ustalania pozostałego czasu użytkowania już istniejących. W przyszłości będzie ona rozwijana w kierunku osiągnięcia lepszej zbieżności wyników obliczeniowych z zaobserwowanymi w rzeczywistych konstrukcjach zmianami zmęczeniowymi.

Drugi laureat nagrody, dr Maciej Zdanowski, studia kończył w roku 2002, doktorat przygotowany pod promotorską opieką prof. Józefa Kędzi obronił w roku 2005. Nagrodzony cykl prac (opublikowany m.in. w IEEE Transactions on Dielectrics and Electrical Insulation, Journal of Electrostatics, Materials Science-Poland) prezentuje wyniki badań nad zjawiskiem elektryzacji statycznej, generowanym podczas przepływu ciekłych dielektryków. Ciecze dielektryczne stosowane są do chłodzenia takich urządzeń, jak lampy rentgenowskie, silniki o konstrukcji hermetycznej, a także półprzewodnikowe wymienniki ciepła czy transformatory elektroenergetyczne. Elektryzowanie się cieczy może w niektórych przypadkach prowadzić do zagrożenia. W przemyśle elektroenergetycznym zjawisko to może doprowadzić do uszkodzenia izolacji stałej w transformatorach dużych mocy, w których celem intensyfikacji odprowadzania ciepła, stosuje się wymuszony obieg oleju. W przemyśle petrochemicznym istnieje duże

niebezpieczeństwo pożarowe i wybuchowe, szczególnie podczas przepompowywania i transportu paliw. Generowane ładunki elektrostatyczne mogą inicjować zapłon paliwa podczas tankowania samochodów na stacji benzynowej, awarie rurociągów oraz wybuchy tankowców. Prowadzone przez autora badania polegały na określeniu zależności między wielkością generowanego prądu i napięcia elektryzacji statycznej, a parametrami związanymi z przepływem oraz własnościami fizykochemicznymi oleju izolacyjnego, paliw naftowych oraz czystych węglowodorów i ich mieszanin. Ważnym aspektem badań było znalezienie skutecznego sposobu ograniczenia tendencji do elektryzacji (ang. ECT – Electrostatic Charging Tendency) ciekłych dielektryków, w oparciu o stosowanie domieszkowania innymi związkami chemicznymi. Inną grupę zagadnień stanowiło opracowywanie metod badawczych, które mają charakter zarówno poznawczy, jak i profilaktyczny. Uzyskane wyniki badań przyczyniły się do znaczącego poszerzenia wiedzy o mechanizmach powstawania, wielkości i intensywności zjawiska elektryzacji oraz sposobach jego ograniczania w szerokiej grupie produktów ropy naftowej.

Jak wysoko jest ranga tej nagrody warto przytoczyć kilka postanowień z obowiązującego regulaminu przyznawania nagród naukowych IV Wydziału Nauk Technicznych Polskiej Akademii Nauk. W danym roku liczba Nagród Wydziału IV NT PAN nie może być większa od sześciu. Nagrody przyznawane są corocznie, są to indywidualne nagrody za wyróżniającą się opublikowaną twórczą pracę naukową (lub cykl prac) z dziedziny nauk technicznych reprezentowanych w Komitetach Naukowych Wydziału IV NT PAN. Przyznawane są badaczom polskim, którzy w roku opublikowania pracy zgłoszonej do nagrody lub ostatniej z cyklu zgłoszonych prac nie przekroczyli 45 roku życia, nie posiadają tytułu naukowego i nie byli dotychczas wyróżnieni nagrodą, zaś prace będące przedmiotem nagrody muszą być opublikowane nie dawniej, niż w ciągu ostatnich czterech lat kalendarzowych, nie wliczając w to roku przyznawania nagród. Na wniosek Przewodniczącego Wydziału, członkowie Wydziału IV NT PAN na swoim zebraniu plenarnym, ustalają grupy dyscyplin, dla których powołują Komisje Nagród, ich skład oraz przewodniczących tych Komisji. Komisje Nagród dokonują merytorycznej oceny złożonych wniosków zwracając w szczególności uwagę na:

- oryginalność prac,
- ich znaczenie dla rozwoju dyscypliny,

– użyteczność zawartych w nich wyników dla różnych dziedzin nauki i techniki.

Przewodniczącym wydziału, prof. **Włodzimierz Włosiński** w liście do rektora Skubisa informującym o przyznanych nagrodach dla pracowników Politechniki Opolskiej podkreślił, że tegoroczny konkurs o nagrodę Wydziału IV AN obfitował w wyjątkowo dużą ilość wniosków na bardzo wysokim poziomie naukowym, co dodatkowo świadczy o wysokiej wartości nagrodzonych prac.

Nic dodać, nic ująć tylko dołączyć się do licznych gratulacji!

Uroczystość wręczenia nagród miała miejsce w siedzibie Wydziału IV PAN w Pałacu Kultury i Nauki w dniu 2 grudnia 2010. ◀ *kd*

PROFESSORES OPOLIENSIS

Pracownicy Politechniki Opolskiej zostali nagrodzeni przez Marszałka Województwa Opolskiego. Tytuł honorowy – „Professor Opoliensis” otrzymali prof. **Tadeusz Łagoda** z Wydziału Mechanicznego oraz dr hab. **Romuald Jończy**, prof. PO z Wydziału Zrządzenia.

Tytuł i nagroda „Professor Opoliensis” są przyznawane co trzy lata za publikację, która miała lub w opinii recenzentów i Kapituły, będzie miała największy wpływ na rozwój regionu lub nauki, a sama uroczystość wręczenia podkreśla rangę wyróżnienia.

Tadeusz Łagoda (ur.1965 r. w Opolu) mechanik, specjalista z zakresu zmęczenia elementów maszyn konstrukcji, a w szczególności w zakresie zmęczenia wieloosiowego w warunkach eksploatacyjnych a w tym złączy spawanych. Publikacja uznana za najważniejszą pracę naukową w regionie opolskim w latach 2007-2010 nosi tytuł *Lifetime estimation of welded joint ukazała się* r oku 2008 w wydawnictwie Springer.

Absolwent II Liceum Ogólnokształcącego w Opolu, później student kierunku mechanika w Instytucie Budowy Maszyn Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu. Już w czasie studiów prowadzonych indywidualnym tokiem rozpoczął pracę jako asystent stażysta w Zakładzie Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn na macierzystym wydziale. W 1996 roku uzyskał doktorat w dyscyplinie budownictwo na Wydziale Budownictwa Politechniki Opolskiej, a stopień naukowy doktora habilitowanego w roku 2001 w dyscyplinie mechanika na Wydziale Mechanicznym Politechniki Wrocławskiej. Natomiast tytuł naukowy profesora w dziedzinie nauk technicznych uzyskał w roku 2008 na Wydziale Mechanicznym Politechniki Opol-

Od prawej: T. Łagoda, W. Grzesik, W. Anigacz

skiej. Warto podkreślić, że tytuł profesora osiągnął w wieku 43 lat co oznacza, że był najmłodszym profesorem tytularnym na Politechnice Opolskiej.

Od początku pracy naukowej Tadeusz Łagoda opublikował łącznie blisko 300 prac, w tym liczne monografie i publikacje w renomowanych czasopiśmie.

Jego efektywną pracą naukową znaczą liczne nagrody i wyróżnienia, (np. 14 razy był laureatem Nagrody JM Rektora Politechniki Opolskiej). Do najważniejszych można zaliczyć otrzymane w 1993 roku Stypendium Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej przyznane w pierwszej jego edycji oraz w 2007 roku Nagrodę Wydziału IV Nauk Technicznych PAN w dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn. Ponadto został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi i Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Uczestniczył w licznych projektach, wśród których pod jego kierownictwem realizowanych było 5 grantów promotorskich i 3 programy finansowane z funduszy Unii Europejskiej.

Odbył wiele staży zagranicznych, a do najważniejszych można zaliczyć: The University of Sheffield (Wielka Brytania) – trzymiesięczne stypendium UE, w Laboratorium ENSAM w Futuroscope (Francja), czterotygodniowy staż (Tempus), University of Nottingham (Wielka Brytania), czterotygodniowy staż (Tempus), LBF Darmstadt (Niemcy), sześciomiesięczne stypendium indywidualne stypendium NATO). Ponadto przez 3 miesiące był zatrudniony jako Visiting profesor w LAMEF Anders (Francja). Praca naukowa nie wyczerpuje aktywności prof. Łagody, był pełnomocnikiem rektora ds. organizacji Wydziału Edukacji Technicznej i Informatycznej, a później dziekanem Wydziału Edukacji Technicznej i Informatycznej. Na Wydziale Mechanicznym pełnił funkcję pełnomocnika dziekana ds. programu Sokrates/Erasmus oraz Programu Erasmus Mundus. Od 1 września 2008 r. jest prodziekanem ds. nauki Wydziału Mechanicznego, przewodniczącym senackiej Komisji ds. Nauki, Kadry Naukowej, Godności Akademickich i Etyki oraz kie-

rownikiem Katedry Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn. W Komitecie Redakcyjnym Wydawnictw Politechniki Opolskiej był redaktorem Wydziału Mechanicznego, aktualnie jest Przewodniczącym Komitetu Redakcyjnego Wydawnictw Politechniki Opolskiej. Ponadto jest członkiem kilku stowarzyszeń naukowych: Międzysekcyjnego Zespołu Zmęczenia i Mechaniki Pęknięcia Materiałów i Konstrukcji Komitetu Budowy Maszyn Polskiej Akademii Nauk oraz Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej.

Jest recenzentem licznych prac, w tym 5 doktorskich, 1 habilitacyjnej, 7 monografii. Wypromował łącznie: 43 inżynierów i 6 doktorów. W swojej pracy oprócz wykładów na Politechnice Opolskiej na 4 wydziałach prowadził również wykłady ze studentami obcokrajowcami oraz jeździł z wykładami za granicę w ramach programu ERASMUS do Fachhochschule Trier (Niemcy), Institute Politechnico de Braganca (Portugalia), Firenze (Włochy), Angers (Francja), Kopenhaga (Dania). Ponadto głosił wykłady na temat modeli oceny trwałości zmęczeniowej materiałów i konstrukcji w LBF Darmstadt, TU Clausthal, LAMEF Angers oraz dla przedstawicieli przemysłu: MEScoe, WSK Rzeszów, EC Engineering.

Oprócz pracy zawodowej hobbystycznie zajmują go sprawy budownictwa. Natomiast w wolnych chwilach uwielbia jazdę na rowerze i wędrówki po górach. Od zawsze mieszka w Opolu, ma żonę Bożenę (również absolwentkę WSI w Opolu), jest ojcem Marka (studenta Politechniki Opolskiej) i Karoliny.

Spośród sześciu dotychczasowych laureatów tego wyróżnienia, prof. Romuald Jończy jest pierwszym ekonomistą i zdecydowanie najmłodszym z laureatów. Nagrodę otrzymał za opublikowaną w 2010 roku pracę pt. *Migracje zagraniczne z obszarów wiejskich województwa opolskiego po akcesji Polski do Unii Europejskiej. Wybrane aspekty ekonomiczne i demograficzne*. Uznano ją za najważniejszą pracę naukową w regionie opolskim w latach 2007-2010

Romuald Jończy (ur.1973 r. w Strzelcach Opolskich) ekonomista, specjalista z zakresu ekonomii rozwoju, ekonomii międzynarodowej i regionalnej, rynku pracy, polityki ekonomicznej, marketingu i ekonomii środowiska. Absolwent Technikum Leśnego w Tułowicach później zaś studiów na kierunku ekonomia i specjalności marketing na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Opolskiego. Tam też w 1999 roku uzyskał – w wieku 26 lat – stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych. Stopień doktora ha-

R. Jończy

bilitowanego nauk ekonomicznych uzyskał (jako najmłodsza osoba w historii Opolszczyzny, jak i Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu oraz w całej południowej Polsce). Praca habilitacyjna wydana w 2003 roku pt. *Migracje zarobkowe ludności autochtonicznej z województwa opolskiego. Studium ekonomicznych determinant i konsekwencji* uzyskała prestiżowe wyróżnienia m.in. Nagrodę Indywidualną Ministra Edukacji Narodowej.

W latach 1997–2007 był związany z Uniwersytetem Opolskim. Po rezygnacji z pracy na UO rozkłada swoją aktywność zawodową na kilka miejsc pracy. Jest profesorem nadzwyczajnym Politechniki Opolskiej, gdzie kieruje zorganizowaną przez siebie Katedrą Ekonomii Rozwoju i Polityki Ekonomicznej Politechniki Opolskiej. Pracuje też (wciąż jako najmłodszy profesor i najmłodszy kierownik katedry Katedry Ekonomii i Gospodarowania Środowiskiem. Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, na Wydziale Inżynieryjno Ekonomicznym sklasyfikowanym na drugim miejscu w Polsce w najnowszym rankingu Ministerstwa. Jest również profesorem Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie, a gościnnie prowadzi zajęcia również na innych uczelniach.. W dydaktyce specjalizuje się w mikro- i makroekonomii, teorii rozwoju zrównoważonego i teorii otwartego rynku pracy. Poza tym pracuje jako ekspert i wykładowca przygotowując ekspertyzy, dokumenty strategiczne, opracowania i wykłady m.in. dla Zarządu Województwa Opolskiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu, Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Miasta Wrocław i jednostek samorządów regionalnych.

Współorganizował kilka międzynarodowych konferencji naukowych poświęconych problematyce pracy i rozwoju gospodarczego w Polsce w kontekście integracji Polski z Unią Europejską.

Jego dorobek naukowy, publicystyczny i ekspercki obejmuje ponad 300 polskich i obcojęzycznych publikacji (książek, opracowań,

artykułów naukowych, referatów, ekspertyz i innych) w tym kilka prac zwartych. Wyniki jego badań ekonomicznych i społecznych dotyczących migracji zarobkowych, otwartego rynku pracy i zrównoważonego rozwoju były prezentowane lub cytowane przez wszystkie ważniejsze centralne źródła masowego przekazu m.in.: czasopisma „Gazeta Wyborcza”, „Tygodnik Powszechny”, „Rzeczpospolita”, „Polityka”, „Trybuna”, „Newsweek”, „Przegląd”, „Ozon”, I Program Polskiego Radia, TVP, TVN, BBC, „Le Monde”, „Die Zeit”, ZDF, Radio Deutschland Deutsche Welle i West Deutsche Rundfunk i in.. Są również prezentowane w regionalnej prasie, radiu i telewizji.

Aktualnie prowadzi badania diagnostyczne i prognostyczne dotyczące międzynarodowego rynku pracy związane z procesami swobodnych migracji zarobkowych i wpływem tych procesów na bezrobocie, zatrudnienie i rozwój w województwie opolskim, śląskim i dolnośląskim. Od około dwóch lat obszar badań naukowych, nadal skoncentrowany na tematyce rozwoju, migracji i diagnostyki regionalnej uległ rozszerzeniu na kilka zyskujących na znaczeniu wątków tematycznych, na których istotność wskazały prowadzone badania. Tematy te to m.in.:

– kwestia imigracji do Polski i wypełniania przez nią niedoborów zatrudnieniowych i demograficznych,

– problem niedopasowania strukturalnego na rynku pracy, a zwłaszcza nadprodukcji absolwentów niektórych kierunków studiów i związany z nimi eksodus młodzieży za granicę,

– drenaż mózgow z obszarów peryferyjnych za granicę i do ośrodków metropolitalnych w Polsce,

– wyludnienie i problem rozwoju demograficznego i gospodarczego obszarów wiejskich i peryferyjnych,

– wpływ regionalnych grup narodowych i etnicznych na zrównoważony rozwój regionalny,

– monitoring ekonomiczny i demograficzny w skali regionalnej.

W ramach wymienionych tematów prowadzi obecnie, wraz ze współpracownikami, badania i realizuje lub przygotowuje kilka projektów badawczych.

Oprócz pracy zawodowej zajmuje się – w zależności od obciążenia pracą zawodową – ze zmienną intensywnością oraz powodzeniem: ochroną przyrody, herpetologią, hodowlą zwierząt, literaturą, historią, zwłaszcza regionalną i europejską, ogrodnictwem oraz sportem i turystyką górską. Mieszka w miejscowości Borycz, w której się dorastał. ◀

Do grona „Wspaniałych” zalicza się również dr inż. Wilhelm Jan Tic, który w ostatnim roku otrzymał wiele nagród i wyróżnień.

Na Międzynarodowej Wystawie Wynalazków i Innowacji (Warszawa 22 września 2010r.), otrzymał:

a. Złoty medal za „Katalizatory efektywnego spalania ciężkich olejów opałowych” (dr inż. Wilhelm Jan Tic, dr inż. Joanna Guziałowska-Tic.)

b. Wyróżnienie za „Sposób wytwarzania mieszaniny hydroksyestrów alifatycznych zwłaszcza z aldehydu izomasowego” (dr inż. Wilhelm Jan Tic, dr inż. Joanna Guziałowska-Tic, mgr inż. Eugeniusz Sutor, mgr inż. Wojciech Bulanda.)

c. Wyróżnienie „Leonardo da Vinci” Prezydenta Europejskiego Urzędu Patentowego za „Katalizatory do spalania olejów ciężkich”

Na Międzynarodowej Wystawie Pomysły, Wynalazki, Nowe Produkty IENA (Norymberga, 28 – 31 października 2010 roku), otrzymał:

a. Złoty medal za „Proces wytwarzania hydroksyestru HE1 jako rozpuszczalnika, koalescenta i hydrofobu do produkcji niejonowych surfaktantów” (dr inż. Wilhelm Jan Tic, Joanna Guziałowska-Tic.)

Krótką charakterystyką wyróżnionych rozwiązań.

1.a, b,c. Katalizatory efektywnego spalania ciężkich olejów opałowych (opis)

W procesach spalania ciężkich olejów opałowych do atmosfery emitowane są zanieczyszczenia w postaci niespalonych pozostałości organicznych, tlenków azotu i tlenków siarki. Nowym proponowanym przez autorów rozwiązaniem w dziedzinie ograniczenia emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery oraz oszczędzania złóż paliw konwencjonalnych jest produkcja dla potrzeb energetyki zawodowej i odbiorców indywidualnych katalizatorów metalicznych, opartych na mydłach i wodorotlenkach takich metali jak Fe, Ce, lub Mg.

Proponowane katalizatory dopalania mają zastosowanie przy spalaniu takich paliw

Odprawa: W. Tic, B. Wojciechowska-Maszkowska, T. Sadowskova

płynnych jak: olej opałowy lekki, olej opałowy ciężki tzw. mazut, paliwa okrętowe, Efekty wynikające z zastosowania katalizatorów w operacjach spalania ciężkich olejów obejmują między innymi:

- utrzymanie stałej sprawności kotła,
- wydłużenie pracy kotła oraz zmniejszenie kosztów związanych z remontami,
- bardziej efektywne spalanie poprzez ograniczenie ilości węglowodorów w gazach odlotowych (większy uzysk ciepła z jednostki masy paliwa),
- zmniejszenie emisji szkodliwych gazów do atmosfery (CO, NO_x, SO₂, pył, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne),
- brak osadzania się części niespalonych w postaci nagaru w komorze spalania,
- a w związku z tym zwiększy się wydajność kotła,
- ograniczenie korozyjności spalin,
- zwiększenie ilości ciepła w wyniku pełnego spalania paliwa.

2.a. Proces wytwarzania hydroksyestru HE1 – rozpuszczalnika, koalescenta i hydrofobu do produkcji niejonowych surfaktantów Przedmiotem wynalazku zgłoszonego do ochrony w Europejskim Urzędzie Patentowym o nr EP 10460036 jest sposób wytwarzania mieszaniny hydroksyestrów alifatycznych, przeznaczonej jako rozpuszczalnik koalescencyjny w produkcji farb i lakierów wodorocieńczalnych.

Hydroksyester HE-1 jest najważniejszym z grupy koalescentów. Stanowi trudnopalną substancję organiczną o niskiej prężności par. Ulega łatwej biodegradacji i nie akumuluje się w środowisku naturalnym. Wykazuje niską toksyczność ostrą we wszystkich badanych metodach ekspozycji.

Hydroksyester HE1 stanowi hydrofobowy rozpuszczalnik organiczny, którego głównym kierunkiem wykorzystania jest funkcja koalescenta w recepturach farb i lakierów wodorocieńczalnych. Produkt ten może zastąpić w stosowaniu tradycyjne koalescenty oparte na poliglikolach klasyfikowanych jako lotne związki organiczne i podlegające ograniczeniu w stosowaniu zgodnie z Dyrektywą Europejską 2004/42/EC.

Ponadto Hydroksyester HE1 stosowany jest jako składnik atramentów drukarskich, emulsji polyskowych do podłóg, nośnik konserwantów do drewna, składnik środków flotacyjnych przy wydobyciu ropy naftowej i rud lub surowiec do produkcji dalszych pochodnych estrowych. Stanowi składnik kosmetyków, zmywaczy do paznokci i innych.

Technologia wytwarzania Hydroksyestru HE1 przewidywana jest do wdrożenia w ZAK S.A. w Kędzierzynie-Koźlu. ◀

OBY TRWAŁA WASZA DOBRA PASSA

Kiedy fotograf Sławoj Dubiel (jedyne nagrodzony, który – jak zauważył rektor Jerzy Skubis – z uroczystości nie ma żadnego zdjęcia) dokumentował wręczenie naród i wyróżnień pracownikom Politechniki Opolskiej – nie musiał nikogo zachęcać do uśmiechu. Wszyscy uśmiechali się sami z siebie. Z radości i wdzięczności, że ich praca została doceniona.

Ta wyjątkowo pogodna uroczystość miała miejsce 17 listopada w auli Łącznika, która ledwo pomieściła uhonorowanych, tak liczne stanowili grono. Całość trwała ponad dwie godziny, czyli tyle, ile potrzebne było na poświęcenie wszystkim należytej uwagi. Aż trudno wyobrazić sobie pośpiech, w jakim odbyłoby się wręczenie nagród, gdyby sprowadzić je do jednego z punktów inauguracji roku akademickiego! Dobrze, że organizatorom udało się tego pośpiechu uniknąć, bo wszyscy, którzy zostali zaproszeni tego dnia na spotkanie, i którym rektorzy

J. Skubis i Aleksandra Żurawska osobiście uściśliły dłoń i do każdego skierowali spersonalizowane – jak chciałoby się rzec – podziękowanie za konkretną, nazwaną po imieniu pracę, mogli się poczuć prawdziwie wyróżnieni.

Choć każdy otrzymał ciepłe słowo indywidualnie, rektor Skubis do wszystkich skierował w słowie wstępnym wspólne podziękowanie, zaznaczył, że nagrody nie są przypadkowe, a ich laureaci stanowią trzon, na którym można oprzeć dążenie do znalezienia się w pierwszej pięćdziesiątce 400 polskich uczelni.

Uroczystość zaszczycił wicewojewoda **Antoni Jastrzębski**, który przytoczył doskonałą na tę okoliczność myśl Emila Oesha, popularnego autora książek motywacyjnych: *do sukcesu nie ma windy, trzeba piąć się po schodach*, dodał jednak, że nie z rękami w kieszeniach (a wyróżnionym

zapału do pracy nie można odmówić). Wojewoda dokonał dekoracji medalami Komisji Edukacji Narodowej, Medalami za Długoletnią Służbę, wręczył również Nagrodę Ministra Szkolnictwa Wyższego dla rektorów. Jej laureat rektor Jerzy Skubis podzielił się swoim zaszczytem z najbliższymi współpracownikami, czterema prorektorami, którzy towarzyszą mu już drugą kadencję. *Sukces jest albo zbiorowy, albo go nie ma* – wytłumaczył.

Następnie wśród fanfarów i braw po odbiór wyróżnień wychodzili kolejno laureaci rozlicznych nagród rektora: dla dziekanów wydziałów, które uzyskały pierwszą kate-

gorię (WB i WIPiL), za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, dla nauczycieli ocenionych najwyżej w rankingu (jako wyraz *partnerskiego traktowania opinii studentów*), wreszcie dla pracowników nie-

będących nauczycielami akademickimi. Pełną listę nagrodzonych przytoczyliśmy już w ubiegłym numerze WU, w tym miejscu przypomnijmy tylko trzech laureatów nagrody I stopnia za całokształt działalności – Profesorów **Józefa Kędzię**, **Ewald Machę** i **Józefa Wojnar**, których rektor nazwał *generałami politechniki*, oraz profesorów Tadeusza Łagodę i Roberta Jończygo, laureatów Nagrody Marszałka Województwa Opolskiego Professor Opoliensis.

W następnym punkcie uroczystości rektor wręczył listy gratulacyjne za znakomitą pracę w Centrum Współpracy Polska – Chiny Instytucie Konfucjusza. Adresatami byli dr **Maria Helena Kania** – dyrektor, prof. **Yuan ZhongXian** – zastępca dyrektora, **Yingnan**

Od lewej: J. Wojnar, J. Kędzia, E. Macha

Od lewej: S. Szymaniuk, J. Moch, A. Gładki

Sun, specjalista ds. współpracy międzynarodowej, mgr **Krzysztof Mazur** – specjalista ds. współpracy międzynarodowej w instytucie. Aby udowodnić, że poprzez Instytut nie tylko promuje się naukę języka chińskiego, ale również goście z Chin uczą się języka polskiego – rektor poprosił o zabranie gło-

su – nie uprzedzonego o tym prof. Yuana. *W Opolu czuję się bardzo miło, chciałbym zacieśnić współpracę między Politechniką Opolską a politechniką w Pekinie*, powiedział m.in., a języka uczy się dopiero rok!

Na zakończenie profesor Jerzy Hickiewicz wręczył rektorowi Skubisowi plakat z

poczetem pierwszych elektryków polskich. A kiedy w chwilę potem wszyscy stanęli do wspólnej fotografii w holu Łącznika, również powstał swoisty poczet nagrodzonych, co prawda nie pierwszych, ale z pewnością też nie ostatnich, którzy każdego roku mają szansę na dostrzeżenie. ◀ LSG

Z prac Senatu

Kolejne w kadencji posiedzenie Senatu Politechniki Opolskiej odbyło się 17 listopada br. według porządku zaproponowanego przez prowadzącego obrady rektora, prof. **Jerzego Skubisa**. Rozpoczynając posiedzenie rektor nawiązał do dopiero co zakończonej uroczystości przygotowanej dla najbardziej zasłużonych pracowników uczelni, którzy odebrali medale, nagrody i wyróżnienia. Pierwsze informacje wpisują się w ten obszar, ponieważ dotyczą tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników politechniki. **Henryk Paul**, kierownik Katedry Materiałoznawstwa i Technologii Bezwiórowych na Wydziale Mechanicznym i pani **Wanda Musialik** z Katedry Rynku Pracy i Kapitału Ludzkiego na Wydziale Zarządzania otrzymali tytuły profesora – stwierdził rektor z satysfakcją. Z dumą poinformował także o nagrodzie, jaka stała się udziałem dwóch naukowców, jest to nagroda IV wydziału nauk technicznych Polskiej Akademii Nauk, a jej laureatami zostali dr hab. inż. Adam Niesłony z Katedry Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn na Wydziale Mechanicznym oraz dr inż. Maciej Zdanowski z Instytutu Elektroenergetyki na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki.

Tę część posiedzenia zamknęła informacja o wyborze prof. **Zbigniewa Borysiuka** z Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii na przewodniczącego uczelnianej Solidarności.

Następnie, po zatwierdzeniu protokołu z posiedzenia Senatu Politechniki Opolskiej w dniu 22 września 2010 r. przystąpiono do procedowania.

W sprawach osobowych rektor omówił kontekst wyłaniania kandydatów do rad nadzorczych radiofonii i telewizji, o co w piśmie zwrócił się prezes Antoni Dworak i co wynika z rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nakładającej na rektorów uczelni akademickich

(102 uczelnie w kraju) ciężar wyłaniania kandydatów (na podstawie art. 28 ust. 1a ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2531 z późn. zm.) oraz § 3 ust. 2 rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 9 września 2010 r. w sprawie regulaminu konkursu na członków rad nadzorczych spółki „Telewizja Polska – Spółka Akcyjna”, spółki „Polskie Radio – Spółka Akcyjna” oraz spółek radiofonii regionalnej (Dz. U. Nr 172, poz. 1168).

Efektom działań rektora (wymogi stawiane kandydatom są bardzo rozbudowane) jest wskazanie dwóch osób – dr hab. inż. **Waldemara Skomudka** prof. PO, pracownika naukowego Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki od lat oraz radcę **Andrzeja Tolla** z kancelarii prawnej Waszczuk i Partnerzy obsługującej Politechnikę Opolską.

W dalszej kolejności obradujący przyjęli w formie uchwały Senatu PO logo Działu Nauki i Transferu Technologii i zasady jego używania, a pani prorektor **Aleksandra Żurawska** realizująca ten punkt posiedzenia przedstawiła stan prac nad obchodami jubileuszu uczelni przypadającym w roku 2010. Harmonogram ogólnouczelnianych obchodów jubileuszowych podajemy niżej.

Następnie obecni zostali zapoznani z ostatecznymi wynikami tegorocznej rekrutacji na studia w Politechnice Opolskiej, które – jak określiła pani prorektor, są lepsze niż przewidywano. Szczegóły zawierają prezentowane na stronach 18 i 19 tabele i wykresy, ale warto zapamiętać kilka danych. Na pierwszy rok studiów w Politechnice Opolskiej na rok 2010/2011 zarejestrowało się 7805 kandydatów, z czego przyjętych zostało 4226 osób – 2916 na studia stacjonarne (dzienne) i 1310 na studia niestacjonarne (zaoczne). 64% nowo przyjętych studentów pochodzi z województwa opolskiego, pozostałe 34% z

innych województw, w tym najliczniejsza grupa z województwa śląskiego.

W tym punkcie obrad przedstawione zostały procedury akredytacyjne trwające aktualnie na uczelni, a stan akredytacji kierunków pokrótce omówili dziekani wydziałów: prof. **Bolesław Dobrowolski** z Wydziału Mechanicznego, gdzie akredytacji podlega *mechanika i budowa maszyn*, prof. **Krzysztof Malik** z Wydziału Zarządzania (akredytacja kierunku *zarządzanie przebiega z kłopotami*) oraz prof. **Maksymilian Gajek** z Wydziału Inżynierii Produkcji i Logistyki, na którym akredytowana jest *inżynieria produkcji*.

W kolejnym punkcie poświęconym sprawom naukowym omówiono kategoryzację jednostek, a rektor J. Skubis przybliżył zmiany jakie ostatnio nastąpiły, co wynika z litery prawa. Oceny jakie uzyskały poszczególne wydziały przedstawia zamieszczona poniżej tabela, lecz rektor

- WB, WETiI	- kat. 1
- WM, WEAiI, WZiIP	- kat. 3
- WWFiF	- kat. 4

podkreślał jakim znaczącym sukcesem jest uzyskanie przez dwie jednostki – Wydział Budownictwa i Wydział Inżynierii Produkcji i Logistyki najwyższej kategorii – po raz pierwszy w historii uczelni.

Następnie rektor w krótkim sprawozdaniu przedstawił obecnym stan prac legislacyjnych prowadzonych nad ustawą *Prawo o szkolnictwie wyższym*, zwłaszcza w kontekście informacji, jakie uzyskał podczas trwającej w dniu 14, 15 i 16 listopada we Wrocławiu Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych. Zachęcił także do zapoznawania się postępowaniem prac o ustawie dostępnych w mediach.

Rektor J. Skubis poinformował także obecnych, że dotychczas obowiązujący regulamin przyznawania nagród rektora dla nauczycieli akademickich zastosowany został po raz ostatni. Zarządzenie rektora straciło moc prawną, ponieważ regulamin, jak określił go rektor – był „nieprzystający do rzeczywistości”. Premiował błahe

dokonania pracowników i rozmiął się oceną parametryczną stosowaną przez ministerstwo w stosunku do uczelni. Prof. Skubis zachęcił do podjęcia prac nad opracowaniem nowego regulaminu nagród, który uwzględni system stosowany przy kategoryzacji jednostek. Rektor podkreślił, że w tym roku po raz pierwszy tak jednoznacznie uwzględnił w przyznanych nagrodach oceny dokonane przez studentów. Nauczyciele, których studenci ocenili najlepiej, otrzymali nagrodę rektora.

Wypowiedź rektora w tej kwestii zachęciła obecnych do dyskusji. Prof. Zbigniew Borysiuk z Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii stwierdził, że dotychczasowy regulamin miał raczej piarowski charakter, a jego zdaniem nagrody mają znaczenie drugorzędne w stosunku do płac. Bo właśnie płace winny mieć charakter motywacyjny, jeśli praca naukowa zostaje wysoko oceniona powinno to mieć odzwierciedlenie w wysokości wynagrodzenia. W dyskusji poparto ideę zmiany dotychczasowego regulaminu, choć prof. **Tadeusz Łagoda** z Wydziału Mechanicznego zwrócił uwagę na trudności w ocenie działalności dydaktycznej i organizacyjnej pracowników. Rektor podsumowując dyskusję stwierdził, że wypowiedziane opinie utwierdzają w podjętej decyzji, choć zgłoszoną propozycję określił jako rewolucyjną. Natomiast pani **Agnieszka Moczko**, przewodnicząca samorządu studentów wyraziła zadowolenie z faktu docenienia oceny studentów.

W sprawach naukowych zaprezentowano senatorom opracowywany aktualnie nowy system określania przysługujących jednostkom tzw. arkuszy wydawniczych ujętych w planie wydawniczym. Przy okazji prezentujący propozycję kierownik Działu Wydawnictw, mgr inż. **Łukasz Michniewicz** przedstawił jak zmieniły się koszty druku publikacji po zakupie nowego systemu druku cyfrowego.

Sprawy inwestycyjne, czyli informacje o realizowanych na uczelni inwestycjach najlepiej zilustrują prezentowane dane. Do udziału w konkursie w ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* Politechnika Opolska zgłosiła **13 wniosków** na łączną kwotę 15 294 862,00 zł, w tym 13 000 632,00 zł stanowiło 85% dofinansowania, a 2 294 229,00 zł stanowiło 15% wkład własny. Ocenę formalną i merytoryczną przeszło 8 wniosków Politechniki Opolskiej na łączną kwotę 9 278 569,03 zł, w tym 7 886 783,66 zł dofinansowanie, a 1 635 427,37 zł wkład

własny. Tak świetnych wyników w ocenie przygotowywanych wniosków gratulował Politechnice Opolskiej marszałek województwa zapraszając rektora z tej okazji na spotkanie. Warto dodać, że inwestycja, która szczegółowa przedstawiona została w poprzednim numerze WU, czyli przebudowa budynku nr 6 dla SJO rozpocznie się niebawem – 19 listopada br. podpisana została umowa z wykonawcą.

W ostatnim punkcie obrad Senatu Politechniki Opolskiej rektor przekazał zebrany jeszcze kilka informacji, o seminarium poświęconym odkryciu W. Roentgena (czyt. na stronie 30), o posiedzeniu Konwentu Politechniki Opolskiej (s.16) oraz o VIII Międzynarodowych Warsztatach Akademickich Rolnictwo, Technika, Zdrowie i Życie jakie odbyły się z inicjatywy prof. **Marka Tukiendorfa** w Głucholazach w dniach od 10 do 13 listopada br. Rektor Skubis podziękował również wszystkim, którzy wzięli udział we mszy św. za zmarłych pracowników opolskiej uczelni technicznej, jaka odprawiona została pod przewodnictwem biskupa ordynariusza w kościele pw. Przemienienia Pańskiego na osiedlu Armii Krajowej w Opolu.

Pani prorektor A. Żurawska zreferowała jeszcze dwa zagadnienia poświęcone bezprzewodowemu Internetowi na terenie uczelni oraz o kontaktach pocztowych. Najlepiej te sprawy zilustruje zamieszczona na stronach 12 i 13 prezentacja. Warto pamiętać, że miejsca, gdzie działa bezprzewodowy Internet oznakowane są takim oto znaczkiem.

Portal eStudent

www.estudent.po.edu.pl

- konta pocztowe dla studentów w domenie @student.po.edu.pl,
- dostęp do oprogramowania m.in.:
 - Statistica 9,
 - InforLex,
 - Autocad,
 - Microsoft (zależne od wydziału),
 - i inne.

Nowy system poczty @

Planowane uruchomienie 27-30 grudzień 2010r.

Zmiany m.in.:

- większe skrzynki pocztowe,
- nowy dostęp przez www,
- dostęp z urządzeń mobilnych,
- grupowe i indywidualne kalendarze adresowe,
- grupowe i indywidualne kalendarze, przypomnienia,
- możliwość zapisywania się do wybranych grup dystrybucyjnych.

Poczta, a SPAM (średnia za I półrocze 2010)

Typ wiadomości	Ilość wiadomości
Poczta zawirusowana	5000
Poczta zainfekowana programami do wykradania danych (krot bankowych, hasel itp.)	150
SPAM	5 150 000
Wiadomości podane	40 000
Wiadomości odrzucone (%)	99%

Obecnie: sieci komputerowe

Obecnie: sieci komputerowe

Obecnie: serwery

- ponad 50 serwerów
- ponad 20 routerów
- ponad 15 zasilaczy awaryjnych 2-3kV / każdy

Obecnie: sieci komputerowe

- ponad 25 sieci komputerowych w ponad 25 budynkach na terenie miasta,
- przeszło 40 punktów dystrybucyjnych w których łącznie znajduje się ponad 140 przełączników (switczy),
- łącznie, we wszystkich budynkach, jest ponad 4200 gniazdek komputerowych,

Pani dyrektor Biblioteki Głównej, dr inż. **Elżbieta Czerwińska** omówiła kolejny etap realizacji inicjatywy: jedna uczelnia wiele możliwości”, stanowiącej kolejne ułatwienie w studiowaniu oso-

bom niepełnosprawnym, a kierownik Działu Promocji i Kultury omówiła realizowaną po raz czwarty na uczelni akcją 1000 biletów na kulturę. Szczegóły Czytelnik znajdzie na stronie 31.

Z życia Uczelni

JUBILEUSZ JUŻ TUŻ TUŻ

Zbliżający się koniec roku kalendarzowego przypomina, że kolejny nowy 2011 jest rokiem jubileuszu w Politechnice Opolskiej. W przyszłym roku wypada bowiem 45 lat od powołania w Opolu samodzielnej uczelni technicznej, wtedy Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu. To znamienne wydarzenie środowisko zamierza uczcić godnie, a nad programem od półtora roku pracuje komitet obchodów jubileuszowych. Efektem jego prac jest prezentowany niżej kalendarz imprez. Warto zwrócić uwagę, że właściwie obchody zaplanowane zostały na cały rok kalendarzowy, rozpoczyna je Jubileuszowy Bal Politechniki Opolskiej, a kończy listopadowa msza św. za wszystkich zmarłych pracowników opolskiej uczelni technicznej, czyli jak w życiu – sacrum i profanum. Natomiast – edycja okolicznościowej przywieszki do znaczka pocztowego – już została zrealizowana, a przywieszki prezentowane były na okładce październikowych WU – nr 4/204

CALENDARIUM OBCHODÓW 45-LECIA POLITECHNIKI POLSKIEJ

5 lutego 2011 – Jubileuszowy Bal Politechniki Opolskiej – organizator – DPiK

kwiecień – wydanie publikacji: *Kto jest kim na Politechnice Opolskiej, AD 2011*

maj – wydanie publikacji: *Twórcy opolskiej uczelni technicznej* pod red. prof. Ryszarda Rojka

4 maja – Święto Politechniki Opolskiej (w tym międzynarodowe spotkanie przedstawicieli uczelni partnerskich przygotowane przez Dział Współpracy Międzynarodowej) organizator – DPiK

czerwiec – wystawa jubileuszowa na opolskim rynku: *45 lat Politechniki Opolskiej* organizator – DPiK

lipiec/sierpień – wydanie płyt Orkiestry Politechniki Opolskiej oraz Chóru Akademickiego Politechniki Opolskiej

– wydanie publikacji: *Politechnika Opolska w wydawnictwach filatelistycznych* (A. Słodziński, DPiK, OW)

– edycja okolicznościowej przywieszki do znaczka pocztowego

wrzesień – XIX Zjazd Redaktorów Gazet Akademickich XX-lecie *Wiadomości Uczelnianych* – sesja popularno-naukowa

– Promocja książki pt. *Wywiady w dwudziestolecie....*

– Wydanie albumu artystycznego: *Politechnika Opolska w rysunku* (prof. Piotr Obracaj, DPiK, OW)

30.09.2011 r. – *uroczysta Jubileuszowa Inauguracja Roku Akademickiego w Politechnice Opolskiej* – hala sportowa w II kampusie przy ul. Prószkowskiej 76

październik – wydanie przez Poczta Polską okolicznościowego kasownika,

Przedstawiciel ZNP, dr **Aleksander Smółka** krótko przedstawił przebieg manifestacji zorganizowanej w Warszawie przez związki zawodowe skupione w OPZZ (ale nie tylko), w której uczestniczyli związkowcy z Politechniki Opolskiej przeciwko niskim nakładom na szkolnictwo wyższe i na płace pracowników uczelni (szkolnictwo wyższe, płace niższe).

Kończąc posiedzenie Senatu Politechniki Opolskiej rektor zaprosił na kolejne, zaplanowane na dzień 15 grudnia połączone z tradycyjnym spotkaniem świątecznym pracowników. ◀

Oprac. K. Duda

20.10.2011 r. (Dzień Urodzin Patrona) odsłonięcie rzeźby św. Jana z Kęt, sesja naukowa: „*Uczony i święty – Jan z Kęt patronem obchodów 45-lecia*”.

listopad – msza św. w intencji zmarłych pracowników WSI w Opolu i Politechniki Opolskiej

8.11.2011 r. – Otwarcie Muzeum Politechniki Opolskiej. ◀

Dokonany w ubiegłym roku wybór patrona obchodów jubileuszu uczelni, który przypada w roku 2011 (szczegółowy program obchodów obok) dał początek kolejnym działaniom. Przypomnijmy patronem został św. Jan z Kęt – uczony i święty, jak najkrócej scharakteryzować można tę zacną postać.

św. Jan Kanty – Patron Polski i Młodzieży uczącej się – oleodruk obrazu z czasów kanonizacji świętego, zachowany w kościele akademickim S.a Army w Krakowie, wydany nakładem Kolegiaty Świętej Army w Krakowie – reprodukcja Sławoj Dubiel. Oleodruk ofiarował rektorowi J. Skubisowi dr Jan Perkowski.

Pracujący nad godnym uczczeniem jubileuszu komitet ustalił, że najlepszym sposobem przedstawienia patrona będzie rzeźba. Zawarta w

ubiegłym roku umowa o współpracy z Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu otworzyła przed politechniką nowe perspektywy, dając możliwość realizacji ambitnego zamyśłu. Jego wykonania podjął się prof. **Ryszard Gluza**. W listopadzie br. artysta przedstawił do akceptacji dwa projekty rzeźby do dwóch proponowanych lokalizacji.

Rzeźba ma stać na terenie II kampusu przed

Przedstawienie malarskie: Tadeusz Kuntze-Konicz „Cuda św. Jana Kantego”, ok. 1765, Muzeum Narodowe, Warszawa

nowym budynkiem Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii. Ustalono także, że materiałem z którego wykonana zostanie postać świętego to szaro-niebieski sławniowski marmur, natomiast na postument i tło rzeźby wybrano złocisty dolomit.

Podczas spotkania z prof. Gluzą ustalono także harmonogram prac i wzajemnych zobowiązań. Jeśli realizacja tej szlachetnej idei nie napotka na jakieś nadzwyczajne utrudnienia we wrześniu 2011 roku pomnik powinien stanąć na swoim miejscu, aby w październiku – zgodnie z planem obchodów jubileuszowych, dokonać oficjalnego odsłonięcia pomnika patrona.

Po wyborze patrona obchodów 45-lecia uczelni przybliżaliśmy Czytelnikom jego biografię i dokonania. Tym razem prezentujemy dostępną ikonografię świętego. W kilku zdaniach przedstawiamy także autora projektu rzeźby prof. Ryszarda Gluzę. ◀

Prof. Ryszard Gluza od roku 1973 r. związany jest z Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu, którą ukończył w roku 1978 r. a w kolejnych latach pracował jako asystent, adiunkt i profesor (w 2008 r. otrzymał II stopień kwalifikacyjny i tytuł doktora habilitowanego w Katedrze Rzeźby ASP, w swej pracy habilitacyjnej badał koncepcję współczesnej sztuki intuicyjnej). W swojej ponad 30 – letniej pracy zawodowej zajmował się działalnością twórczą, dydaktyką oraz animacją życia kulturalnego w uczelni i rodzinnym mieście. Od 2001 r. jest również pracownikiem naukowym Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej. Od 1979 r. jest członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków. Przez z 15 lat prowadził we Wrocławiu własną galerię sztuki współczesnej „Ogniwo”.

Profesor ma na swoim koncie liczne osiągnięcia naukowe i artystyczne, a wśród nich warto wymienić liczne wystawy indywidualne i zbiorowe w galeriach wrocławskich, w Krakowie, Gdańsku. Jest autorem projektu i realizacji w gipsie patynowanym popiersia Alberta Neissera dla Miasta Świdnicy i Ratusza oraz dla Kliniki Dermatologii we Wrocławiu przy ul. Chałubińskiego a także współautorem realizacji Lauru akademickiego uczelni Wrocławia (projekt: prof. Z. Horbowy, realizacja: ad. Ryszard Gluza) oraz Lauru akademickiego uczelni z Dolnego Śląska i Śląska Opolskiego dla Papieża Jana Pawła II z okazji 25-lecia pontyfikatu (projekt: prof. Małgorzata Dajewska, realizacja: ad. Ryszard Gluza). Profesor uczestniczy także w konferencjach i sympozjach naukowych poświęconych sztuce rzeźbiarskiej. Na Politechnice Wrocławskiej prowadzi zajęcia dla studentów architektury poruszające m.in. takie zagadnienia jak: rozrzeźbienie bryły geometrycznej do wnętrza, ażur, atrybut rzeźby przestrzennej organizacja płaszczyzny poziomej, podporządkowanej akcentowi przestrzennemu czy kompozycja pionowa wieloprzestrzenna oraz rytm, kompozycja pozioma, zbudowana z trzech obiektów. Pytany o zainteresowania wymienia na pierwszym miejscu rzeźbę współczesną, potem jazz i wypoczynek na świeżym powietrzu. ◀

UCZELNIANA SOLIDARNOŚĆ MA NOWEGO PRZEWODNICZĄCEGO

Międzyzakładowa Organizacja Związkowa NSZZ Solidarność przy Politechnice Opolskiej po raz

drugi w tym roku przeprowadziła wybory na przewodniczącego (poprzednie miały miejsce w marcu, a wybrany wówczas szef komisji związkowej zmienił miejsce pracy). W wyniku wyborów, z dniem 3 listopada 2010 r. funkcję przewodniczącego objął **Zbigniew Borysiuk**.

Nowo wybrany przewodniczący jest profesorem w Instytucie Wychowania Fizycznego na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii. Pytany o swoją wizję działalności związkowej odpowiedział, że w nowej roli najwięcej uwagi ma zamiar poświęcić warunkom rozwoju naukowych pracowników oraz kontaktom z Krajową Sekcją Nauki. Będzie dążył do tego aby na uczelni zmienić system wynagradzania pracowników, szczególnie naukowych. Dotychczas obowiązujący chciałby zastąpić nowym, o charakterze motywacyjnym. Jeśli dorobek naukowy pracownika zyskuje wysokie oceny – winno to znaleźć odzwierciedlenie w wynagrodzeniu. Jednak największe efekty, jego zdaniem, przynoszą działania zespołowe, dlatego na jednym z pierwszych posiedzeń komisji omówiono zadania stojące przed związkiem i rozdzielono obszary, którymi zajmować będą się jej członkowie. *Nie kryję, że zależy nam na ożywieniu działalności związku, dlatego prezentujemy cały skład MOZ zachęcając równocześnie pracowników Politechniki Opolskiej do kontaktów z nami i dzielenie się swoimi problemami – dodaje przewodniczący.*

Daniel Puciato – adiunkt w Katedrze Geografii i Ekonomiki Turystyki PO, zastępca przewodniczącego MOZ NSZZ „Solidarność” przy Politechnice Opolskiej, odpowiedzialny za interwencje u władz Uczelni i poszczególnych komórek organizacyjnych PO w sprawach pracowniczych. Kontakt: d.puciato@po.opole.pl

Jerzy Zajac – kierownik laboratorium w Katedrze Materiałoznawstwa i Technologii Bezwiórowych na Wydziale Mechanicznym, zastępca przewodniczącego MOZ NSZZ „Solidarność” przy Politechnice Opolskiej. W związku od lat zajmuje się sprawami socjalnymi i ten obszar zagadnień nadal będzie jego głównym związkowym zadaniem. Kontakt: 77 400 61 81

Grzegorz Nowosielski – adiunkt w Katedrze Techniki Ciepłej i Aparatury Przemysłowej na Wydziale Mechanicznym. G. Nowosielski z racji swoich doświadczeń w kierowaniu związkiem (był przewodniczącym w latach 2006-2010) wziął na siebie kontakty z innymi organizacjami związkowymi oraz przygotowanie internetowej strony uczelnianej Solidarności. Kontakt: g.nowosielski@po.opole.pl

Od lewej: G. Nowosielski, D. Puciato, L. Kosińska, Z. Borysiuk, J. Zając, W. Hepner

Wacław Hepner – adiunkt w Katedrze Pojazdów Drogowych i Rolniczych na Wydziale Mechanicznym skupi się na działalności wewnątrzwiązkowej, postawił sobie także ambitne zadanie zwiększenia liczby członków organizacji związkowej. Kontakt: w.hepner@po.opole.pl

Ludwika Kosińska – adiunkt z Katedry Kulturowych Podstaw Turystyki na Wydziale Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii, w związku sprawuje funkcję sekretarza, co oznacza, że jej podlegają sprawy administracyjne i finansowe organizacji. Pani Kosińska planuje również wzbogacić ofertę związkową o imprezy rekreacyjno-sportowe, z których skorzystać mogą także dzieci pracowników. Kontakt: l.kosinska@po.opole.pl

Urszula Śmieja – pracownik dziekanatu na Wydziale Budownictwa, w związku zajmuje się – wraz z p. Ludwiką sprawami administracyjnymi, kontakt: u.smieja@po.opole.pl

Gwoli ścisłości podajemy także skład osobowy Komisji Rewizyjnej, a tworzą ją pani **Elżbieta Ciecocińska**, grafik w Dziale Wydawnictw, **Jan Centkowski**, adiunkt w Katedrze Konstrukcji Budowlanych i Inżynierskich na Wydziale Budownictwa oraz **Jerzy Sołtysek**, specjalista w Katedrze Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn na Wydziale Mechanicznym.

Przypomnijmy, związek ma swoją siedzibę w budynku głównym przy ul. Mikołajczyka 5 w pok. B306 (trzecie piętro) a w nieodległej przyszłości może znaleźć się dodatkowe pomieszczenie związkowe na terenie II kampusu przy ul. Prószkowskiej. ◀ *kd*

NIESPOTYKANA POPULARNOŚĆ DPO

Rekordowo wielu – bo aż 400 – uczniów opolskich szkół w wieku od 9 do 12 lat zgłosiło się do uczestnictwa w tegorocznej edycji Dziecięcej Politechniki Opolskiej (DPO). Wypowiedzenie przez rektora prof. **Jerzego Skubisa** formuły: Rok akademicki DPO uważam otwarty; poprzedziły obszernie wyjaśnienia na temat specyfiki uczelni wyższej i insygniów władzy rektorskiej.

Pierwszy wykład z cyklu DPO był poświęcony zagadnieniom związanym z tematem: *Do czego potrzebna jest nam krew*. Ten złożony problem wyjaśniał młodym studentom dr hab. **Marcin Czerwiński**, prof. PO. Po wykładzie zaspokajał też ciekawość dzieci, wyjaśniając między innymi jaka grupa krwi najlepiej nadaje się do transfuzji i czy naprawdę istnieją wampiry oraz dlaczego – gdyby istniały – to mogłyby bać się czosnku? Kolejny temat dla DPO to *Duże obiekty, a zagrożenia*, który poprowadzi dr hab. inż. arch. **Piotr Obracaj**, prof. PO.

Ze względu na wiek słuchaczy, czas zajęć przewidziany jest na 40 min. W trakcie wykładów rodzice i opiekunowie będą mogli śledzić wykład w sąsiednich salach. Studenci Dziecięcej Politechniki Opolskiej otrzymali indeksy, w których będą zapisywane zaliczenia wykładów. Całoroczny cykl edukacyjny kończy się otrzymaniem dyplomu i pamiątkowym zdjęciem.

Wykłady dla dzieci wzbudzają sporą sympatię wśród rodziców. - *Chcemy, żeby nasz syn szedł w życiu jak najwyżej i edukacji nie skończył na gimnazjum*, wyjaśnia **Piotr Dawid** uzasadniając motyw, dla których przyprowadził swojego syna **Michała**. - *Moja Ola dzięki wykładom, tak przejęła się nauką, że poprzedni rok skończyła ze średnią 5.0*; podkreśla mama - **Dorota Seń**.

Pierwszy Uniwersytet Dziecięcy powstał w Tybindze w 2002 roku i od tego czasu wiele uczelni otworzyło swoje podwoje dla małych słuchaczy. W Polsce, w Warszawie, Krakowie, Łodzi i Poznaniu, a od trzech lat również w Opolu dzieci mogą pogłębiać swoją pasję poznawczą. ◀ *T. Ciecierski*

Studenti DPO podczas wykładu prof. Marcina Czerwińskiego

ANDRZEJ BALCEREK – LIDER NA MUR BETON

*To nie żart prowadzącego, ale mam tremę, bo chcę żebyście nie zmarnowali tu czasu – powiedział na samym początku, z właściwą sobie lekkością i dowcipem **Andrzej Balcerk**, prezes Cementowni Góraždze, który jako jeden z „Opolskich Wspaniałych” 4 listopada w Łączniku, dzięki zaproszeniu przez prorektora **Annę Król** spotkał się ze studentami i pracownikami politechniki, aby opowiedzieć o tym, jak osiąga się sukces na Opolszczyźnie.*

Zmarnować czas? Przy tak interesującym prelegencie? Prezes Balcerk ujął wszystkich swoją medialnością, ale i naturalnością i choć trudno wyobrazić sobie bardziej prozaiczny (i niemal dosłownie szary) temat niż cement – słuchacze ani na chwilę nie odrywali uwagi od prezentacji – zarówno światowych osiągnięć cementowni, jak i postaci samego prezesa.

Kim więc jest człowiek, którego uczelnia zaprasza z wykładem i stawiają studentom za wzór? Przede wszystkim z niekłamną satysfakcją przypominamy, że Andrzej Balcerk to absolwent Politechniki Opolskiej (kierunek budownictwo). Ukończył też podyplomowe studium zarządzania na Uniwersytecie Wrocławskim i handel zagraniczny na Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. Wcześniej uczęszczał do nieistniejącego już Technikum Wiążących Materiałów Budowlanych, którego rolę w swoim kształceniu bardzo podkreśla. *To ta szkoła nauczyła mnie wrażliwości i gdy słucham dziś Asnyka i Stafa ciarki chodzą mi po plecach* powiedział. Zarządzanie jedną z największych polskich cementowni, z pewnością najprężniejszym zakładem przemysłowym w regionie, rozpoczął w latach 90. będąc – jak sam powiedział – *jedynym facetem w Góraždach, który rozróżniał akcje od obligacji*. Dziś jest prezesem zarządu i dyrektorem generalnym Zarządu Góraždze Cement SA i Dyrekcji Grupy Góraždze. Aby oddać ogrom produkcji zakładu (miliony ton niewiele nam przecież powiedzą), musimy wyobrazić sobie, że co czwarty wo-

A. Balcerk

rek cementu produkowany w Polsce pochodzi właśnie z Opolszczyzny, a górażdżański zakład opuszcza codziennie 11 pociągów z towarem. Musimy też wiedzieć, że beton jest zaraz po wodzie najwięcej zużywanym materiałem na świecie. Swoją sukces cementowania oparła na korzystnym usytuowaniu geograficznym – nasz region to przecież jedno wielkie złożo margla, ale nie tylko. Świetne wyniki firmy i jej pozytywny wizerunek wśród opolan to efekt zarządzania zgodnego z filozofią zrównoważonego rozwoju. Cementowani jest nowoczesna nie tylko pod względem technologicznym, ale też społecznym: aktywnie uczestniczy w życiu lokalnej społeczności, jest mecenasem sztuki (Górażdże są głównym sponsorem Filharmonii Opolskiej), animatorem licznych imprez promujących region i zdrowy styl życia – jak choćby *Otwarte Mistrzostwa Opolszczyzny w Nordic Walking, które odbyły się w nietuzinkowym otoczeniu kamieniołomów. Zakład chętnie sponsoruje i wspiera działania charytatywne, naukowe i edukacyjne.*

Nic dziwnego, że w 2008 r. prezes Balcerek został uhonorowany za tę działalność prestiżową nagrodą im. Karola Miarki, którą dołączył do tytułu Lidera Polskiego Biznesu, przyznanego przez BCC oraz tytułu Lidera Roku przyznanego mu przez Kapitułę Wielkiej Krajowej Łoży Liderów. Można mnożyć nagrody i wyróżnienia naszego bohatera.

Kiedy po wykładzie prezes zachęcił swoich słuchaczy do dyskusji i pytań – jako pierwsza pojawiła się kwestia możliwości zatrudnienia, wszak zebrani na sali młodzi ludzie staną wkrótce u progu swych karier (w ich imieniu wystąpił z pytaniem dr Szymaniec). Górażdże, choć są największym zakładem przemysłowym w regionie zatrudniającym blisko 1200 osób – nie przewidują stworzenia wielu nowych stanowisk. Ale prezes Balcerek i w tak trudnej sytuacji widzi szereg możliwości: *szukajcie niszy, jak logistyka zachęcił i przytoczył przykład krapkowickiego zegarmistrza, który jest jedynym w okolicy fachowcem od czasomierzy, w związku z czym miał komfort pozwolenia sobie na odmowę naprawy pamiątkowej „kukułki” prezesa Balcerka, bo nie znalazł*

na to specjalnych chęci i czasu...

W spotkaniu uczestniczył wojewoda opolski **Ryszard Wilczyński**, który przypomniał zebranym, że Andrzej Balcerek to także Przewodniczący Rady Głównej Stowarzyszenia „Dom Opolski” idei programowej, której celem jest integracja i promocja dorobku, tradycji oraz gospodarki Śląska Opolskiego. Rektor Jerzy Skubis zapytał z kolei o treści programowe, które gość politechniki widziałby w programach nauczania inżynierów, aby przydadli się w przyszłości przemysłowi. Obok nauki przedsiębiorczości i języków (w tej kwestii uczelnia już wcześniej, z dość dużym rozmachem powzięła odpowiednie plany – chodzi o utworzenie Wydziału Praktycznej Nauki Języków Obcych) prezes zwrócił uwagę na rzecz, która na długą chwilę wprawiła młodych ludzi w zafrapowanie: zarządzanie samym sobą. Na sali zrobiło się cicho, każdy przyglądał się tej prostej, tak oczywistej prawdzie, że praca nad sobą, zarządzanie swoim czasem, umiejętnościami i emocjami to rzecz od której należy wyjść, a jednocześnie prawdzie, tak odkrywczej.

Zmarnować czas na tak inspirującym spotkaniu? Co za pomysł... ◀ *LSG*

OBRADOWAŁ KONWENT

Na kolejnym posiedzeniu, w dniu 4 listopada 2010 r. obradował pod przewodnictwem rektora, prof. **Jerzego Skubisa** Konwent Politechniki Opolskiej. Tym razem na miejsce obrad wybrano stylowe wnętrza biblioteki chińskiej Instytutu Konfucjusza w II kampusie uczelni. Na program posiedzenia poświęconego omówieniu strategicznych celów rozwoju Politechniki Opolskiej złożyły się prezentacje – jedna przygotowana przez rektora ujmowała wszystkie najistotniejsze informacje o stanie obecnym i planach uczelni ze szczególnym uwypukleniem realizowanych inwestycji, druga ilustrowała działalność Instytutu Konfucjusza, która to jednostka aspiruje do grona 10 najszybciej rozwijających się w świecie. W posiedzeniu rektorowi Skubisowi towarzyszyli pani prorektor ds. inwestycji i rozwoju dr inż. **Anna Król** oraz dyrektor IK dr **Maria Helena Kania**. Spośród członków Konwentu w obradach zabrakło tylko jednego. Przypomnijmy, zgodnie ze statutem Politechniki Opolskiej konwent powołany zostaje przez senat Politechniki Opolskiej na wniosek rektora i pełni on funkcje opiniotwórcze i doradcze w sprawach ważnych dla uczelni. Do zadań konwentu należy m.in.

- 1) tworzenie w regionie klimatu i zrozumienia sprzyjającego rozwojowi Uczelni,
 - 2) podejmowanie działań w celu tworzenia warunków rozwoju Uczelni,
 - 3) współudział w organizowaniu i tworzeniu patronatu nad Uczelnią,
 - 4) przedstawianie opinii dotyczących kierunków rozwoju gospodarczego regionu i kraju,
 - 5) przedstawianie potrzeb regionu w zakresie uruchamiania badań, tworzenia laboratoriów i kierunków studiów,
 - 6) zajmowanie stanowiska w sprawach związanych ze społecznością akademicką.
- jak czytamy w statucie Politechniki Opolskiej (II, 3 § 22, pkt 7)

Było to czwarte posiedzenie Konwentu, pierwsze odbyło się 12 września 2007 r., a zgodnie z regulaminem – konwent zbiera się co najmniej raz w roku. Na posiedzeniu w Instytucie Konfucjusza uczestnicy spotkania dyskutowali nad przedstawioną strategią rozwoju Politechniki Opolskiej, nie kryli także zainteresowania działalnością jednostki, która pełni rolę centrum współpracy polsko-chińskiej i wynikających stąd perspektyw dla regionu i miasta.

Aktualnie skład osobowy Konwentu Politechniki Opolskiej przedstawia się następująco, przy czym w myśl statutu, cztery pierwsze osoby wchodzi do składu konwentu z urzędu, a pozostałe w wyniku wyborów:

prof. Jerzy Skubis, rektor Politechniki Opolskiej – przewodniczący konwentu,

Józef Sebesta, marszałek województwa opolskiego,

Ryszard Wilczyński, wojewoda opolski
Ryszard Zembaczyński, prezydent miasta Opola (w spotkaniu zastąpił go tym razem wiceprezydent **Janusz Kwiatkowski**)

Andrzej Balcerek, prezes zarządu, dyrektor generalny Górażdże Cement S.A.

Marek Piskozub, dyrektor PS ZOZ WCM w Opolu

Krzysztof Kobyłka, dyrektor Teatru Lalki i Aktora w Opolu,

Krzysztof Krupa, prezes PRO MEDIA sp. z o.o. w Opolu,

dr inż. **Henryk Majchrzak**, dyrektor departamentu energetyki w Ministerstwie Gospodarki. ◀ *kd*

PAMIĘTAJĄC O TYCH, CO ODESZLI

Pracownicy z rodzinami, studenci i sympatycy Politechniki Opolskiej, modlili się w intencji zmarłych pracowników Uczelni. Z myślą o nich, nauczycielach akademickich, pracownikach administracji i obsługi Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu i Politechniki Opolskiej, rektor Jerzy Skubis zamówił w kościele pw. Przemienienia Pańskiego mszę świętą. Na mszy obecni byli rektor Jerzy Skubis, prorektorzy Anna Król i Jerzy Jantos, pani kanclerz Barbara Hetmańska, rektorzy poprzednich kadencji – Piotr Wach i Antoni Guzik oraz liczne grono profesorów, nauczycieli akademickich, pracowników administracji i sympatyków środowiska akademickiego Niedzielnej liturgii (14.11.2010r.), przewodniczył ks. biskup **Andrzej Czaja**, ordynariusz diecezji opolskiej.

Biskup odnosząc się do treści czytań mszalnych zachęcał do niełękania się śmierci i końca czasów. W homilii zachęcał również do godnego życia, które jest najlepszym przygotowaniem do rozstania się z doczesnością. Bp Czaja przekonywał, że Bóg jest sprzymierzeńcem człowieka, więc spotkania z nim należy ufnie oczekiwać. Biskupie kazanie zakończyły podziękowa-

nia dla Rektora Politechniki Opolskiej za kultywowanie pięknej tradycji modlitwnej pamięci za zmarłych pracowników. Tegoroczna modlitwa w sposób szczególny była poświęcona tym osobom, które odeszły w minionym roku.

Jak co roku modlitwemu spotkaniu towarzyszył okolicznościowy obrazek, w tym roku przedstawiający wizerunek św. Jana z Kęt, patrona obchodów jubileuszu 45-lecia Uczelni.

Jak co roku Dział Promocji i Kultury zadbał o to aby w przeddzień Wszystkich Świętych odwiedzić groby pracowników opolskiej uczelni technicznej na opolskim cmentarzu na Półwsi. Na mogiłach byłych rektorów, dziekanów i innych zasłużonych w pamięci kolegów spoczęły wiązanki kwiatów przewiązane szarfą z nazwą Politechniki Opolskiej. (zdjęcia w Galerii na stronie Politechniki Opolskiej). ◀

Tomasz Ciecierski

NA JUBILEUSZU POLITECHNIKI W PEKINIE

W dniach od 13 do 22 października br. delegacja Politechniki Opolskiej przebywała z wizytą w Chinach. Opolską uczelnię techniczną reprezentowali rektor, prof. **Jerzy Skubis**, dyrektor Instytutu Konfucjusza dr **Maria Kania** i specjalista ds. współpracy międzynarodowej w uczelni **Yingnanem Sun**. Powodów wyjazdu do Pekinu było kilka. Po pierwsze wizyta wiązała się z obchodami 50-lecia Politechniki Pekinńskiej, a ta zalicza się do grona uczelni partnerskich, z którymi łączy nas podpisana przed laty umowa o współpracy naukowej i dydaktycznej. Najlepszym przykładem żywotności więzów jest działalność istniejącego w strukturze uczelni Instytutu Konfucjusza. Partnerską politechnikę w Państwie Środka już kilkakrotnie odwiedzały delegacje profesorów, adiunktów i studentów, a w ubiegłym roku wizytę złożyli wszyscy dziekani i prorektorzy naszej uczelni, których zadaniem było nawiązanie współpracy merytorycznej między poszczególnymi wydziałami oraz wypracowanie szczegółów przyszłych projektów.

Jubileusz pięćdziesięciolecia obchodzony przez gospodarzy stał się okazją do prezentacji dorobku naukowego, dydaktycznego pracowników oraz do przedstawienia gościom znakomitej bazy materialnej i zaplecza naukowo – dydaktycznego jakim dysponuje uczelnia. Obchody trwały trzy dni, a ich kulminacją stanowiła akademicka z udziałem

zaproszonych gości, w tym kilkudziesięciu rektorów i prorektorów uczelni z całego świata, a także około 6 tysięcy studentów pekińskiej uczelni technicznej.

Politechnika Pekinńska mieści się w wydzielonym kampusie obejmującym wszystkie obiekty dydaktyczne (wydziały), akademiki, przychodnie służby zdrowia, obiekty sportowe, ośrodek kultury studenckiej, własny hotel oraz budynki służące badaniom naukowym. Wizyta naszej delegacji odebrana została jak wyraz bardzo dobrych relacji łączących uczelnie – opolską i pekińską, a zarazem podkreślenie otwarcia gospodarki na nowe możliwości współpracy na następne lata.

Drugim elementem wizyty w Chinach było spotkanie w fundacji Hanban. Fundacja jest instytucją rządu chińskiego, powołaną do finansowania działalności Instytutów Konfucjusza i szkół konfucjańskich na całym świecie, która dysponuje środkami na poziomie kilkunastu miliardów dolarów. Na terenie Polski w chwili obecnej funkcjonują cztery instytuty, wśród nich nasz, jako jedyny na uczelni technicznej. Rektor J. Skubis miał okazję spotkać się z zastępcą dyrektora generalnego fundacji, panem Zhao Guocheng i towarzyszącym dyrektorowi Jianyi Li oraz Song Yongbo. Spotkanie było okazją do przedstawienia sprawozdania z dotychczasowych działań naszego Instytutu, a zarazem do oceny jego działalności w kontekście innych tego typu jednostek na świecie. Podczas wizyty w Hanban zaprezentowane zostały również plany działania IK w Opolu na najbliższe lata. Przedstawione zostały m.in. projekty, które zgłoszone zostaną do zatwierdzenia i finansowania przez fundację. Towarzyszący rektorowi dyrektor Instytutu Konfucjusza Maria Kania, pan Sun i wicedyrektor, prof. Yuan, z satysfakcją usłyszeć mogli jak bardzo wysoką ocenę dotychczasowej działalności wystawili jednostce przedstawiciele fundacji. Ta ocena jest ważna, gdyż wiąże się z zapewnieniem dalszego finansowania działalności instytutu i być może zwiększeniem finansowania na realizację kolejnych nowych projektów. Wizyta w fundacji Hanban była też okazją do zwiedzenia jej siedziby, w której mieści się wystawa prezentująca historię starożytnych Chin, dorobek kulturalny i wkład w cywilizacyjny rozwój kultury i nauki światowej. Spotkanie zakończyło się wspólną fotografią pod polską flagą, która jest eksponowana wśród flag innych państw świata, z którymi współpracuje fundacja.

Trzecim elementem wizyty w było spotkanie z polskimi studentami studiującymi w Pekinie, którzy wyjechali do Chin za po-

średnictwem Instytutu Konfucjusza bądź w ramach współpracy z Politechniką Pekińską. Obecnie jest ich w Pekinie ośmioro. Goście z Politechniki Opolskiej mieli okazję spotkać się z piątką studentów na wydanym przez rektora obiedzie. Wspólny obiad i chińska kuchnia były doskonałym tłem do dyskusji na temat warunków i zasad studiowania w Pekinie. W spotkaniu uczestniczyła także absolwentka politechniki pani **Ewa Jakuczek** zatrudniona w urzędzie marszałkowskim, oddelegowana do Chin dla pogłębienia znajomości języka chińskiego. Studenci dzielili się swoimi wrażeniami z pobytu w Pekinie, opisywali osiągnięcia i trudności związane z nauką języka chińskiego. Nade wszystko zgodnie podkreślali wyjątkowość doświadczenia jakim jest możliwość studiowania w Chinach, co nigdy wcześniej nie wydawało im się możliwe. W spotkaniu uczestniczyli także lektorzy chiński, pracownicy naszego Instytutu Konfucjusza a mianowicie Pani H. Jiang i prof. Z. Yuan. Przedstawili oni swoje opinie i wrażenia ze studiów naszych studentów z ich punktu widzenia. Taką wymianę poglądów studenci określili jako bardzo wartościową, a możliwość spotkania z rektorem macierzystej uczelni w miejscu tak odległym od rodzinnego domu dostarczyła im dużej radości, czego nie omieszkali wyrazić. Rektor nie krył zadowolenia i zapewnił ich o swoim wsparciu, zachęcając do dalszego studiowania w Kraju Środka.

Ostatnim elementem pobytu w Chinach było spotkanie w Ambasadzie RP w Pekinie. Rektor Jerzy Skubis wraz z panią dyrektorem Marią Kanią spotkali się z wiceambasadorem RP w Chinach **Andrzejem Keifelem** i attache ds. nauki **Arturem Wszyńskim**. Podczas rozmowy przedstawiony został zakres i formy współpracy między Politechniką Opolską, Instytutem Konfucjusza na politechnice a Politechniką Pekińską i fundacją Hanban w taki sposób aby nasze przedsięwzięcia Polska Ambasada mogła wkomponować w pełny obraz stosunków polsko-chińskich. Dotychczasowa współpraca zyskała wysoką ocenę naszej ambasady. Rektor wyraził przekonanie, że to spotkanie zaowocuje kolejnymi inicjatywami; *w szczególności liczymy na to, że Pan Ambasador odwiedzi naszą uczelnię ze specjalnym wykładem w ramach planowanych studiów międzykulturowych dotyczących kultury europejskiej i chińskiej lub w ramach wykładu inauguracyjnego* – podkreślił. Ambasador przedstawił przedstawicielom Politechniki Opolskiej bardzo ciekawą propozycję miesięcznego stażu dla jednego z naszych studentów, dobrze znającego język angielski i podstawy języka chińskiego. Odczytujemy

to jako praktyczny wyraz poparcia Ambasady Polskiej w Pekinie dla naszych inicjatyw dotyczących współpracy polsko-chińskiej, w różnych obszarach. Bardzo cieszę się, że nasze działania mogą być koordynowane przez Polską Ambasadę – dodał rektor.

Warto też na zakończenie podkreślić, że merytorycznemu programowi wizyty towarzyszył również program turystyczno-kulturalny. Goście mieli okazję zobaczyć Wielki Mur Chiński, Zakazane Miasto, Pałac Zimowy, uczestniczyć w spektaklu teatru chińskiego i przyjrzeć się – na tyle na ile to było możliwe – codziennemu życiu Pekinu. Rektor – jak podkreśla – wrócił pełen wrażeń i z przekonaniem, że wizyta była bardzo potrzebna. Umocniła ona istniejące relacje z Politechniką Pekińską i otwierała dobre perspektywy współpracy na przyszłość. ◀ mk

WYNIKI REKRUTACJI NA STUDIA

Oferta edukacyjna Politechniki Opolskiej obejmowała 22 kierunków studiów:

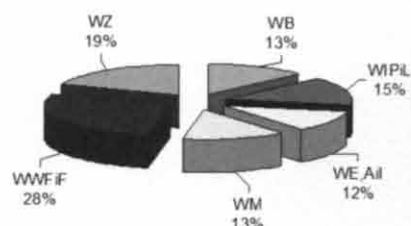
administracja, architektura i urbanistyka, automatyka i robotyka, budownictwo, edukacja techniczno-informatyczna, elektronika i telekomunikacja, elektrotechnika, europeistyka, eizjoterapia, informatyka, inżynieria bezpieczeństwa, inżynieria chemiczna i procesowa, inżynieria środowiska, logistyka, mechanika i budowa maszyn, mechatronika, technika rolnicza i leśna, technologia żywności i żywienia człowieka, turystyka i rekreacja, wychowanie fizyczne, zarządzanie, zarządzanie i inżynieria produkcji.

W porównaniu do roku 2009 oferta edukacyjna została rozszerzona o dwa nowo utworzone kierunki na poziomie studiów pierwszego stopnia:

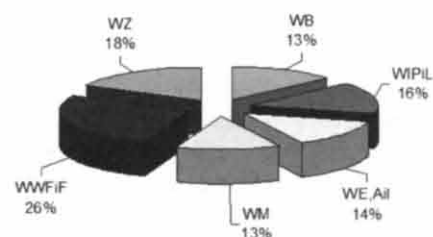
inżynieria bezpieczeństwa, technologia żywności i żywienia człowieka oraz zarządzanie i inżynieria produkcji – na poziomie studiów drugiego stopnia.

Wyniki rekrutacji przedstawiono w tabelach oraz na wykresach.

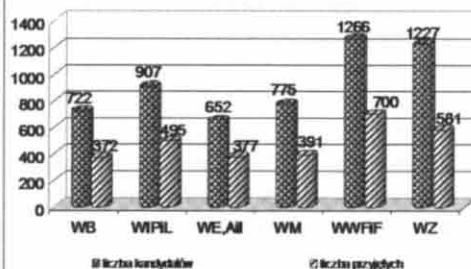
Procentowy rozkład kandydatów na studia w roku 2010 na poszczególnych Wydziałach

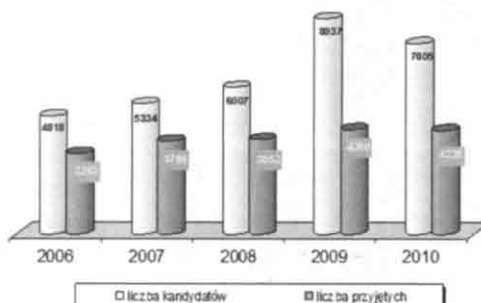
Procentowy rozkład przyjętych na studia w roku 2010 na poszczególnych Wydziałach

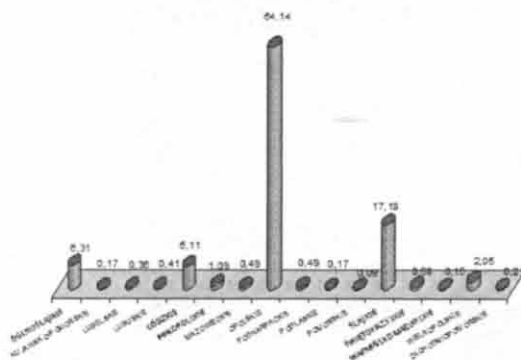
Wyniki rekrutacji w roku 2010 studia stacjonarne I i II stopnia

Porównanie wyników rekrutacji w latach 2006-2010

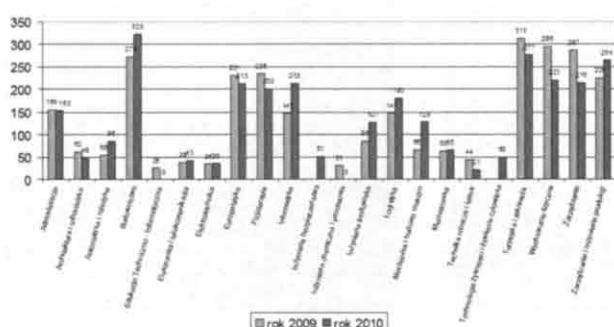
Procentowy rozkład liczby kandydatów na studia wg województw - na podstawie statystyki e-rekrutacji w roku 2010

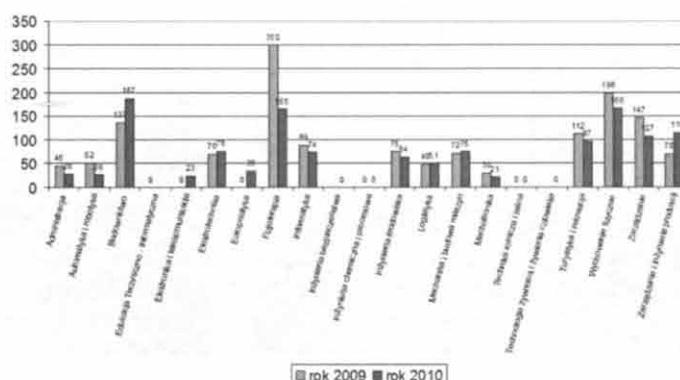
WYDZIAŁ	KIERUNEK	Liczba kandydatów na dany kierunek					
		w roku akademickim 2010/2011					
		studia stacjonarne			studia niestacjonarne		
		I stopnia	II stopnia	razem	I stopnia	II stopnia	razem
BUDOWNICTWA	architektura i urbanistyka	158	-	158	-	-	-
	budownictwo	546	18	564	202	73	275
	Wydział razem	704	18	722	202	73	275
INŻYNIERII PRODUKCJI I LOGISTYKI	edukacja techniczno-informatyczna	55	4	59	-	-	-
	inżynieria bezpieczeństwa	102	-	102	8	-	8
	logistyka	328	-	328	84	-	84
	zarządzanie i inżynieria produkcji	352	66	418	115	52	167
	Wydział razem	837	70	907	207	52	259
ELEKTROTECHNIKI, AUTOMATYKI I INFORMATYKI	automatyka i robotyka	146	20	166	35	10	45
	elektronika i telekomunikacja	73	-	73	25	-	25
	elektrotechnika	72	0	72	47	47	94
	informatyka	315	26	341	78	31	109
	Wydział razem	606	46	652	185	88	273
MECHANICZNY	inżynieria chemiczna i procesowa	43	-	43	4	-	4
	inżynieria środowiska	225	13	238	35	56	91
	mechanika i budowa maszyn	177	40	217	70	34	104
	mechatronika	113	-	113	33	-	33
	technika rolnicza i leśna	52	0	52	14	1	15
	technologia żywności i żywienia człowieka	112	-	112	11	-	11
	Wydział razem	722	53	775	167	91	258
WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I FIZJOTERAPII	fizjoterapia	295	189	484	97	420	517
	turystyka i rekreacja	298	125	423	44	110	154
	wychowanie fizyczne	243	116	359	84	143	227
	Wydział razem	836	430	1266	225	673	898
ZARZĄDZANIA	administracja	500	-	500	69	-	69
	europaistyka	183	157	340	19	47	66
	zarządzanie	289	98	387	57	101	158
	Wydział razem	972	255	1227	145	148	293
RAZEM		4677	872	5549	1131	1125	2256

WYDZIAŁ	KIERUNEK	Liczba przyjętych na dany kierunek					
		w roku akademickim 2010/2011					
		studia stacjonarne			studia niestacjonarne		
		I stopnia	II stopnia	razem	I stopnia	II stopnia	razem
BUDOWNICTWA	architektura i urbanistyka	49	-	49	-	-	-
	budownictwo	307	16	323	136	51	187
	Wydział razem	356	16	372	136	51	187
INŻYNIERII PRODUKCJI I LOGISTYKI	edukacja techniczno-informatyczna	0	0	0	-	-	-
	inżynieria bezpieczeństwa	51	-	51	0	-	0
	logistyka	180	-	180	51	-	51
	zarządzanie i inżynieria produkcji	210	54	264	81	34	115
	Wydział razem	441	54	495	132	34	166
ELEKTROTECHNIKI, AUTOMATYKI I INFORMATYKI	automatyka i robotyka	71	14	85	26	0	26
	elektronika i telekomunikacja	43	-	43	23	-	23
	elektrotechnika	36	0	36	36	40	76
	informatyka	194	19	213	51	23	74
Wydział razem	344	33	377	136	63	199	
MECHANICZNY	inżynieria chemiczna i procesowa	0	-	0	0	-	0
	inżynieria środowiska	116	11	127	21	43	64
	mechanika i budowa maszyn	97	31	128	45	30	75
	mechatronika	65	-	65	21	-	21
	technika rolnicza i leśna	21	0	21	0	0	0
	technologia żywności i żywienia człowieka	50	-	50	0	-	0
Wydział razem	349	42	391	87	73	160	
WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I FIZJOTERAPII	fizjoterapia	98	104	202	50	115	165
	turystyka i rekreacja	162	115	277	25	72	97
	wychowanie fizyczne	134	87	221	49	117	166
	Wydział razem	394	306	700	124	304	428
ZARZĄDZANIA	administracja	153	-	153	28	-	28
	europaistyka	81	132	213	0	35	35
	zarządzanie	150	65	215	29	78	107
	Wydział razem	384	197	581	57	113	170
RAZEM		2268	648	2916	672	638	1310

Liczba przyjętych na poszczególne kierunki studiów stacjonarnych w latach 2009 oraz 2010

Liczba przyjętych na poszczególne kierunki studiów niestacjonarnych w latach 2009 oraz 2010

Więści z wydziałów

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA

ARCHITEKTURA BEZ GRANIC

W budynku o jednej z najciekawszych architektur w mieście – głównej siedzibie Wydziału Budownictwa przy ul. Katowickiej, 24 listopada odbyło się specjalistyczne szkolenie pt. *Materiały przyszłości – najnowsze materiały i rozwiązania stosowane w architekturze*. Szkolenie zrealizowano w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Uruchomienie nowego kierunku studiów I stopnia Architektura i Urbanistyka jako rozszerzenie oferty dydaktycznej Politechniki Opolskiej.

P. Obracaj

Spotkanie przebiegło pod znakiem przyszłości: była więc mowa o szkłe (co prawda we wnętrzach, jednak przy współczesnych trendach realizowanych już od pewnego czasu, m.in. w konstrukcjach galerii handlowych i banków, nikt już się nie dopatrywał symboliki utopii w powieści Żeromskiego, bo w szklanych domach będzie się po prostu mieszkać), nowoczesnej koncepcji elewacji, ale też ekologii i drewnie.

Wśród autorów prezentacji znaleźli się czołowi przedstawiciele branży: UCCOI, Fakro, Saint-Gobain Glass, Mochnik, Kasper, Cembrit, Tarkett, Szkoła Wnętrz i Przestrzeni, Awbud SA, Gerflor i Magnat.

R. Konieczny

Uczestnicy szkolenia mogli też obejrzeć wizjonerskie projekty jednego z najzdolniejszych architektów **Roberta Koniecznego**, (dom w Bierkowicach wg jego projektu wymieniany jest wśród najlepszych budynków świata) który ukrył dom pod ziemią, nadał mu kształt ślimaka, ze świątyni uczynił gigantyczny pryzmat i udowodnił, że architektura nie ma granic. ◀

OPOLSKO-OSTRAWSKA WSPÓŁPRACA NAUKOWA

Cil 3 / Cel 3
2007.2013

EVROPSKÁ UNIE
UNIA EUROPEJSKA

W Wydział Budownictwa Politechniki Opolskiej udanie i z wielkim zapalem realizuje wspólnie z VSB Uniwersytetem Technicznym w Ostrawie projekt, dotyczący ochrony obiektów poprzemysłowych. Opiewa on na kwotę 190 tysięcy euro dla Opolan (z czego unijna dotacja wynosi ponad 160 tysięcy euro) i jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej 2007-2013 Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska. Jego główny cel to rozwój tej współpracy oraz promowanie edukacji i badań naukowych pomiędzy wydziałami budownictwa obu uczelni.

Przedmiotem wnikliwych badań, związanych z realizacją projektu, a prowadzonych po obu stronach granicy, są obiekty przemysłowe (huty, kopalnie, wapienniki), które były, są i będą mogły być pamiątkami kultury technicznej. Zmiany w strukturze własnościowej przemysłu doprowadziły do tego, że opuszczone po nim budowle – unikalne – nie mają w pełni określonego prawa własności. Miejmy nadzieję, że ich regulacja nastąpi w najbliższej przyszłości.

Prowadzone prace dotyczą inwentary-

zacji, ekspertyzy i badań materiałowych wybranych obiektów. Po polskiej stronie są to opolskie wapienniki, a po czeskiej – obiekty poprzemysłowe (głównie huty) w zagłębiu karwińsko-ostrawskim.

Projekt, realizowany przez Katedrę Inżynierii Materiałów Budowlanych i Katedrę Fizyki Materiałów Wydziału Budownictwa PO, pozwala na prowadzenie naukowych badań, których wyniki prezentowane są na konferencjach i seminariach oraz we wspólnych publikacjach. Tę „Współpracę transgraniczną szkół wyższych w zakresie ochrony zabytków kultury i wykorzystania opuszczonych obiektów przemysłowych”, zainicjowano w czerwcu 2009 roku, a jej zakończenie nastąpi ostatniego maja 2011. Z kalendarza spotkań wynika, że odbędzie się ono w Ostrawie.

Po raz pierwszy przedstawiciele wydziałów budownictwa z Opola i Ostrawy obradowali w Kamieniu Śląskim, później w Hradcu na Morawicy i ostatnio, w listopadzie (4-5 XI) – w Turawie. Spotkanie w Turawie na temat „Nowoczesnych materiałów kompozytowych” przygotowała Katedra Inżynierii Materiałów Budowlanych. Było ono nie tylko okazją do interesujących wystąpień na temat konserwacji i rewitalizacji analizowanych obiektów, oceny ich stanu technicznego, przy zastosowaniu materiałów najnowszej generacji i technologii napraw, ale również miało ważny akcent uroczysty.

Było bowiem okazją do złożenia podziękowań Profesorowi **Aloisowi Maternie**, wieloletniemu dziekanowi Wydziału Budownictwa Uniwersytetu Technicznego w Ostrawie, który życzliwie i z zainteresowaniem utrzymywał kontakt z opolską uczelnią, systematycznie rozwijając go i przez kolejne lata umacniając. Wiele inicjatywy w tym zakresie wykazał prof. Jan Kubik z Politechniki Opolskiej.

W imieniu własnym i środowiska naukowego Politechniki Opolskiej podziękował

D. Kubečková-Skulínová, S. Górzyszczak, J. Wyrwał

D. Kubečková-Skulínová, S. Górzyszczak, A. Materna, J. Kubik, T. Ziębińska, J. Wyrwał

UDZIAŁ NAUKI W PERSPEKTYWIE ELEKTROENERGETYCZNEJ POLSKI

Polska elektroenergetyka, podobnie jak firmy tej branży w innych krajach Unii Europejskiej podlega głębokim przemianom. Począwszy od lat dziewięćdziesiątych XX wieku, w wyniku tworzenia rynków energii elektrycznej, w których dominują konkurencja, demonopolizacja i prywatyzacja, zachodzą w niej zasadnicze przemiany. Wydaje się oczywistością, że w tych nowych realiach, w których istotną staje się ekonomika funkcjonowania przyszły wizerunek elektroenergetyki będzie kształtowany nie tylko przez elektroenergetyków, ale również przez użytkowników – „konsumentów” energii elektrycznej.

W dającej się przewidzieć przyszłości, która w przypadku Polski obejmuje, co najmniej okres wyznaczony przez *Politykę Energetyczną Kraju do roku 2030* można bez większego ryzyka stwierdzić, że krajowy podsektor elektroenergetyczny stoi przed ogromnym wyzwaniem. Z analizy makroekonomicznych danych statystycznych charakteryzujących rynek energii elektrycznej na tle tempa wzrostu gospodarczego określanego wskaźnikiem PKB wynika, że zużycie energii elektrycznej w Polsce w ciągu ostatnich kilku lat ma stałą tendencję wzrostową, jedynie czasowo spowolnioną kryzysem z końca roku 2009. Obecnie krajowe zużycie energii elektrycznej jest na poziomie roku 2008. Jednak odnotowana konsumpcja energii elektrycznej w pierwszym półroczu 2010 r. jest o ponad 4,7% wyższa od analogicznego okresu roku ubiegłego. I choć ostatnie dwa lata przyniosły polskiej elektroenergetyce istotne zmniejszenie konsumpcji paliw i energii elektrycznej potwierdzając zagrożenia wynikające z kryzysu finansowego świata to jednak wzrost ten należy przyjąć jako wyraźny sygnał ożywienia gospodarczego w kraju.

Opierając się na obecnej i prognozowanej tendencji wzrostu PKB (dane według McKinsey & Company, Globar Insight, ARE), zapotrzebowanie na energię elektryczną brutto, przy jednoczesnym obniżeniu energochłonności gospodarki osiągnie poziom ok. 200 TWh w roku 2030 (w roku 2009 krajowe zużycie energii elektrycznej wyniosło prawie 155 TWh). Analizując potencjał wytwórczy i sieciowy dochodzimy jednak do niepokojących wniosków, gdyż średnia wieku aktywów wytwórczych w Polsce to prawie 30 lat (przyjmując efektywny

Profesorowi Maternie rektor PO – prof. Jerzy Skubis, podkreślając jego osobiste zaangażowanie w inicjowaniu i rozwijaniu współpracy między obiema uczelniami, szczególnie wydziałami budownictwa. W stosownym adresie czytamy m.in. „Przez wiele lat był Pan dla nas wzorem człowieka życzliwego i cenionego przez nasze środowisko. Wyrażam nadzieję, że Politechnika Opolska będzie miała jeszcze wiele okazji nie tylko do naukowych kontaktów z Panem Profesorem”.

List gratulacyjny prof. A. Maternie przygotowała również prof. dr hab. Stefania Grzeszyk – dziekan Wydziału Budownictwa PO. Podkreśliła w nim długie lata bardzo owocnej współpracy, która stworzyła podwaliny do realizacji wielu wspólnych przedsięwzięć naukowych i przyczyniła się do nawiązania osobistych, przyjacielskich kontaktów. Wspomniała o wspólnych projektach, realizowanych z funduszy strukturalnych, o konferencjach i seminariach naukowych, Szkołach Letnich, a także wymianie pracowników naukowo-dydaktycznych z Opola i Ostrawy.

Alois Materna – podkreśliła pani dziekan – był kreatorem wspólnych inicjatyw, z których do dziś obydwie strony korzystają, a możliwość Jego poznania była dla wszystkich wielkim zaszczytem.

Dziekana Maternę zastąpiła na stanowisku prof. **Darja Kubečková-Skulínová**, pod której przewodnictwem ze strony czeskiej jest realizowany ów wspólny projekt ochrony zabytków poprzemysłowych. ◀

Teresa Zielińska

WYDZIAŁ ELEKTROTECHNIKI, AUTOMATYKI I INFORMATYKI

IT ACADEMIC DAY 2010

Ponad 400 osób wzięło udział (16.11.2010r.) Konferencji IT Academic Day 2010. Spotkanie zorganizowało Studenckie Koło Naukowe Grupa.NET PO, działające przy Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki Politechniki Opolskiej we współpracy z firmą Microsoft Polska.

-Tęgo typu konferencja, to dla naszych studentów zachęta do rozszerzenia swojej wiedzy ponad tak zwany kurs podstawowy i oderwanie się od monotonii codziennych wykładów;

tłumaczy opiekun spotkania, dr inż. **Anna Zatwarnicka**. Jak dodaje – IT Academic Day to dla studentów okazja do poznania przedstawicieli firm informatycznych, co może ułatwić im poszukiwanie pracy w przyszłości.

Konferencja była poświęcona rozwiązaniom technologicznym firmy Microsoft, wykorzystywanym obecnie w branży IT. Udział w spotkaniu był okazją do zdobycia najbardziej aktualnej wiedzy dotyczącej programowania z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi i języków dostarczonych przez firmę Microsoft. Tematyka spotkania objęła również zagadnienia przeznaczone dla specjalistów IT i wszystkich, którzy dopiero rozpoczynają swoją przygodę w świecie technologii Microsoft. W programie konferencji znalazły się między innymi wykłady na temat rozszerzenia możliwości graficznych Windows Mobile 6.5, omówienia trendów we współczesnym oprogramowaniu. Jednym z elementów spotkania była prezentacja największego na świecie konkursu dla programistów Imagine Cup.

W konferencji wzięli udział: pracownicy Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki. Obecni byli studenci kierunku informatyka, zainteresowane osoby z innych kierunków oraz uczniowie opolskich szkół ponadgimnazjalnych. Uczestników przywitał prodziekan ds. nauki – dr hab. inż. **Włodzimierz Stanisławski**, prof. PO.

Zachętą do udziału w konferencji była możliwość wygrania drobnych nagród ufundowanych przez sponsorów – między innymi przez Politechnikę Opolską, Microsoft Polska, producenta nawigacji turystycznej KaMap i specjalnych trzech miesięcznych kursów językowych, zaoferowanych przez jednego ze sponsorów spotkania – Szkołę Językową MySpeed.pl ◀

okres życia bloków węglowych 40-45 lat) a stopień dekapitalizacji sieci elektroenergetycznych przesyłowych i dystrybucyjnych sięga 50-65 %. W rezultacie dochowanie reguł rynku konkurencyjnego opartych na równoważeniu popytu i podaży na towar, jakim jest energia elektryczna, odsłania znaczną lukę inwestycyjną branży elektroenergetycznej. Szacuje się, że aby zamknąć powstałą lukę mocy w systemie elektroenergetycznym konieczne jest przekazywanie do eksploatacji rocznie ok. 1,2-1,5 GW nowych mocy w okresie 2011-2020. Również w tym samym okresie czasu powinien nastąpić przyrost długości sieci przesyłowych o ok. 2000 km. Zatem prawdopodobna wartość inwestycji w rozważanym okresie czasu, zarówno rozwojowych jak i odtworzeniowych może przekroczyć 100 mld zł.

Taka skala inwestycji jest motywacją do poszukiwania i wdrażania rozwiązań strukturalnych i nowatorskich pozwalających przede wszystkim uniknąć przerw w dostawie energii (tzw. blackoutów), czyli zwiększyć bezpieczeństwo elektroenergetyczne, zmniejszyć energochłonność gospodarki, ograniczyć emisję gazów cieplarnianych (zgodnie z treścią pakietu klimatyczno-energetycznego UE) i ograniczyć koszty paliw oraz potencjalne zagrożenie ich dostaw. Jednak ich udział w procesie adaptacji systemu elektroenergetycznego do zmieniających się warunków nie może ograniczyć się wyłącznie do obiektywnych praw ekonomicznych i sztuki mądrego zarządzania w warunkach niepewności.

Istotnym wsparciem tego procesu są zaawansowane technologie przeznaczone do zastosowania w wytwarzaniu (np. technologie czystego węgla CCS, zgazowanie węgla, synergia węglowo-jądrowa, technologie jądrowe) i w budownictwie sieciowym (np. izolacja polimerowa i gazowa, przewody niskowisowe, sieci inteligentne – Smart Grids, synchroniczne i asynchroniczne połączenia transgraniczne, ze szczególnym uwzględnieniem międzypaństwowych łączy stałoprądowych), wspierane nowoczesnymi rozwiązaniami branży informatycznej. Wskazany obszar działania jest płaszczyzną szczególnego rozwoju wiedzy naukowej w dziedzinie postępu technicznego i technologicznego i technicznej – popartej praktyką. Wiele wskazuje również na to, że udział, jaki przypada w tych technologiach sferze nauki stwarza wręcz niepowtarzalną szansę dodatkowego rozwoju intelektualnego społeczności akademickich krajowych uczelni i polskiej nauki.

Przedstawione na wstępie wybrane dane

statystyczne nie wprowadzają bezgranicznego optymizmu w rozważaniach o elektroenergetyce. Sądzą jednak, że pozwalają ocenić skalę działań niezbędnych do wykonania w tym posektorze w dającej się przewidzieć przyszłości, a także wskazują na udział polskiej nauki w tworzeniu optymalnych rozwiązań zdefiniowanych wyzwań.

Dr hab. inż. Waldemar Skomudek, prof. PO, jest pracownikiem naukowym Politechniki Opolskiej oraz członkiem Zespołu Doradców Ministerstwa Gospodarki do spraw rozwiązań systemowych w sektorze energetyki. ◀

WYDZIAŁ MECHANICZNY

WAKACYJNY KONKURS

Wyłonieni zostali laureaci Wakacyjnego Konkursu Politechniki Opolskiej, zorganizowanego przez Wydział Mechaniczny PO. Nagrodę główną – netbook – zdobył **Paweł Chochulski**, absolwent PLO nr 6 w Opolu, student I roku budownictwa Politechniki Opolskiej. Nagrody dla finalistów wręczyli: marszałek województwa opolskiego **Józef Sebesta** i prorektor Politechniki Opolskiej prof. **Marek Tukiendorf**.

Dodatkowe nagrody w postaci odtwarzaczy MP4 otrzymali: **Bożena Dużyńska**, absolwentka PLO nr 6 w Opolu, studentka I roku fizjoterapii PO; **Szymon Fuchs**, absolwent Zespołu Szkół Elektrycznych w Opolu, student I roku elektrotechniki PO oraz **Paweł Gambuś** uczeń PLO w Zawadzkiem.

Uroczystość wręczenia nagród była dla finalistów konkursu okazją do odwiedzenia gabinetu marszałka województwa Józefa Sebesty, który w przyjaznej atmosferze

Od lewej: P. Chochulski, T. Ciecierski, J. Sebesta, M. Tukiendorf

Od lewej: M. Tukiendorf, P. Chochulski, P. Gambuś, B. Dużyńska, J. Sebesta, T. Ciecierski

rze wspominał własne czasy studenckie i zachęcał młodych ludzi do wyťažonej pracy.

Wakacyjny Konkurs Politechniki Opolskiej, był publikowany na stronie www.maturzysta.po.opole.pl i stał się okazją do popularyzacji wiedzy nt. Uczelni oraz jej oferty edukacyjnej. Inicjatywa została zorganizowana przy współudziale finansowym województwa opolskiego i była skierowana do maturzystów i uczniów szkół ponadgimnazjalnych w Regionie. ◀

Od 7 do 9 października 2010r. na Wydziale Mechanicznym w Krajuwacu w Serbii odbył się II międzynarodowy kongres Motor Vehicles & Motors. Udział w niej wzięli przedstawiciele Katedry Pojazdów Drogowych i Rolniczych w składzie dr inż. **Andrzej Bieniek**, dr inż. **Sebastian Brol**, mgr inż. **Mariusz Graba** oraz dr inż. **Ireneusz Hetmańczyk**. Na dwóch sesjach wygłosili pięć referatów przygotowanych wspólnie z drem inż. Damianem **Boreckim**, drem inż. **Wacławem Hepnerem**, drem hab. inż. **Jerzym Jantosem**, prof. PO, drem inż. **Jackiem Kornakiem**, drem inż. **Jarosławem Mamalą** i mgr inż. **Andrzejem Lechowiczem**. Tematyka wystąpień naszych pracowników dotyczyła problematyki wytwarzania paliw alternatywnych i sterowania silnikami zasilanymi paliwami alternatywnymi, sterowania silnikami o zapłonie samoczynnym a także testowania i diagnostyki układu napędowego. Wystąpienia zostały przychylnie przyjęte przez uczestników konferencji. W trakcie imprezy uczestnicy mieli okazję wysłuchać ponad 70 referatów przedstawianych w 5 grupach tematycznych dotyczących technologii układu napędowego, projektowania i wytwarzania pojazdów, dynamiki i sterowania systemami pojazdów, systemów wspomaganie i transportu kołowego. Delegaci za szczególnie interesujące uznali wystąpienia dotyczące hybrydowych układów napędowych, nowatorskich rozwiązań w dziedzinie konstrukcji silników spalinowych oraz diagnostyki pojazdów z wykorzystaniem czujników przyspieszenia. ◀

SPOTKANIE Z WYDZIAŁEM MECHANICZNYM

Blisko 200 uczniów opolskich szkół uczestniczyło w „Spotkaniu z Wydziałem Mechanicznym” Politechniki Opolskiej. W czasie wizyty na uczelni mieli okazję „wczuć się” w rolę studenta oraz poznać ofertę edukacyjną Politechniki. Uczestnicy spotkania mieli okazję wysłuchania wykładów i zwiedzania laboratoriów Wydziału Mechanicznego.

I. Hetmańczyk

Uczniowie wysłuchali wykładu odpowiadającego na pytanie: Jak jeździć żeby zaoszczędzić?, wygłoszonego przez dr. inż. **Ireneusza Hetmańczyka**. Młodzież dowiedziała się między innymi o hamowaniu silnikiem - dobroczynnym dla ilości zużywanego paliwa.

Następnym punktem programu było zwiedzanie laboratoriów Wydziału Mechanicznego: Laboratorium Inżynierii Procesowej, Technologii Maszyn i Automatyzacji Produkcji, Pojazdów Drogowych i Rolniczych, Techniki Rolniczej i Leśnej. Młodzież miała też okazję odwiedzenia Biblioteki Głównej i Studenckiego Radia Emiteer.

Uczniowie szkół wysłuchali również dr. inż. **Katarzyny Siejki**, która w trakcie swojego wykładu „Współczesne zagrożenia ekologiczne” omawiała niebezpieczeństwa jakie mogą powstać w wyniku klęsk żywiołowych, katastrof i ingerencji człowieka w środowisko naturalne np. poprzez wprowadzanie żywności modyfikowanej genetycznie.

Bliski kontakt z pracownikami i studentami Politechniki, był okazją do zadawania pytań z związanych z trudnościami i wyma-

S. Dziubański

ganiami, jakie czekają przyszłych studentów. Znaczne emocje wśród młodych gości Wydziału Mechanicznego wywołało losowanie odtwarzacza MP4. ◀

MSM 2010

W dniach 5-8 lipca 2010 r. na terenie Łącznika Politechniki Opolskiej przy ul. Mikołajczyka w Opolu odbyła się międzynarodowa konferencja 6th International Conference „Mechatronic Systems and Materials – MSM 2010”. Była ona kontynuacją serii konferencji MSM zapoczątkowanych w 2005 r. przez litewską uczelnię Vilnius Gediminas Technical University w Wilnie, Przewodniczący – prof. Andrejus Marcinkevicius, które obecnie organizowane są wspólnie przez 2 uczelnie z Litwy: Vilnius Gediminas Technical University i Kaunas University of Technology oraz 2 uczelnie z Polski: Politechnikę Białostocką i Politechnikę Opolską. Poprzednie konferencje MSM miały miejsce w Krakowie, 2006, Przewodniczący – prof. Ewald Macha, Kaunas, 2007, Przewodniczący – prof. Algimantas Bubulis, Białymstoku, 2008 – Przewodniczący – prof. Zdzisław Gosiewski, Wilnie, 2009, Przewodniczący – prof. Algirdas Vaclovas Valiulis.

Konferencja MSM-2010 została dofinansowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a jej głównym organizatorem była Katedra Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn Wydziału Mechanicznego Politechniki Opolskiej wspólnie z Polskim Towarzystwem Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej (PTMTS). Patronat honorowy objęło europejskie stowarzyszenie European Structural Integrity Society (ESIS).

Na Konferencji zanotowano obecność 124 osób, zaprezentowanych zostało 67 referatów, napisanych przez 252 autorów z 15 krajów. Komitet Naukowy Konferencji MSM 2010 składał się z 42 naukowców. W jego składzie z Politechniki Opolskiej znaleźli się profesorowie: **Ewald Macha**, **Tadeusz Łagoda**, **Krzysztof Kluger**, **mgr Joanna Drozd**, **mgr Magdalena Filipek** oraz **mgr Małgorzata Nowicka**. Katedra Mechaniki i PKM w Konferencji MSM, oprócz wyżej wymienionych udział wzięli: dr hab. inż. **A. Karolczuk**, prof. PO, dr hab. inż. **D. Rozumek**, dr inż.

C. Lachowicz, dr inż. **G. Robak**, dr inż. **Z. Marciniak**, dr inż. **J. Grzelak**, mgr inż. **M. Kurek**, inż. **D. Lechowicz**, z Katedry Elektrotechniki obecni byli: prof. dr hab. inż. **B. Tomczuk**, dr inż. **J. Zimon**, dr inż. **A. Waindok**, natomiast z Katedry Pojazdów Drogowych i Rolnych: dr inż. **M. Graba**, dr inż. **A. Bieniek**, dr inż. **A. Mamala** oraz dr inż. **K. Prażnowski**.

W ceremonii otwarcia Konferencji MSM 2010 wzięli również udział Prorektorzy naszej Uczelni: dr hab. inż. **Jerzy Jantos**, prof. PO i prof. dr hab. **Marek Tukiendorf**, który przedstawił uczestnikom potencjał dydaktyczny i naukowy oraz współpracę międzynarodową Politechniki Opolskiej. Akcentem artystycznym ceremonii otwarcia był półgodzinny koncert kwartetu smyczkowego Con Amore z Opolskiej Filharmonii.

Obrazy konferencyjne przebiegały w 3 sesjach plenarnych, 16 sesjach tematycznych i 3 sesjach plakatowych. Pracownicy Politechniki Opolskiej zaprezentowali swoje osiągnięcia w następujących pracach:

– w sesji plenarnej
GRZELAK Józef, KAROLCZUK Aleksander: Identification of elliptical rotors geometric parameters based on image analysis.

– w sesjach tematycznych
TOMCZUK Bronisław, KAROLCZUK Aleksander, WAINDOK Andrzej, WAJNERT Dawid: Fatigue tests of materials with the electromagnetic actuator application.

KUREK Marta, ŁAGODA Tadeusz: Comparison of fatigue characteristics for some selected constructional materials under bending and torsion.

MACHA Ewald, PAWLICZEK Roland: Application of the Rosenblatt transform for generation of the random loadings with desired correlation coefficient.

GRZELAK Józef, MORAWSKI Stanisław: An idea of research stand for kinematics and dynamics experimental tests of belt variable transmission ratio gear with elliptical rotors.

w sesjach plakatowych
BIENIEK Andrzej, GRABA Mariusz, MAMALA Jarosław, LECHOWICZ Andrzej: Sensor based control of diesel injection.

GRABA Mariusz, LECHOWICZ Andrzej, MAMALA Jarosław, JANTOS Jerzy, BIENIEK Andrzej, KOWALSKI Damian: Adaptive control of a EGR valve.

PRAŻNOWSKI Krzysztof, MAMALA Jarosław, KAMIŃSKI Marcin: Application of LabVIEW environment to control the propulsion system car.

KAROLCZUK Aleksander, ROBAK Grze-

gorz: Strain measurements using image and correlation analysis.

KRYSIŃSKI Paweł, CHMIELARCZYK Michał, ŁAGODA Tadeusz: Fatigue stand of windows and doors for the high-speed train.

LECHOWICZ Andrzej, JANTOS Jerzy: Design and analysis of the parallel hybrid powertrain.

LECHOWICZ Andrzej, JANTOS Jerzy: Simulation of the parallel hybrid powertrain properties with use of Matlab/Simulink.

ROZUMEK Dariusz, MARCINIAK Zbigniew: Cyclic properties of notched specimens made of FeP04 steel.

TOMCZUK Bronisław, WAINDOK Andrzej, KOTERAS Dariusz, WAJNERT Dawid: Determination of selected parameters for the mechatronic system based on modern magnetic materials.

TOMCZUK Bronisław, ZIMON Jan, WAJNERT Dawid: Influence of the magnetic linkage between the electromagnets in the active magnetic bearings (AMB) on the field distribution.

Głównym celem Konferencji było stworzenie możliwości wymiany informacji i ułatwienie współpracy w zakresie mechatroniki i nowych materiałów oraz upowszechnienie wyników badań z tych obszarów. Zagadnienia dotyczyły urządzeń, systemów mechatronicznych i ich komponentów wraz z opisem matematycznym i funkcjonalnym, dynamiki układów, układów i algorytmów sterowania, a także właściwości nowych materiałów konstrukcyjnych stosowanych w urządzeniach mechatronicznych. Konferencja stworzyła możliwość interdyscyplinarnego spojrzenia na problemy projektowania, budowy i eksploatacji urządzeń mechatronicznych. Ważnym punktem Konferencji stała się także dyskusja o aspektach dydaktyki w mechatronice, pozwalająca uczestnikom na wymianę doświadczeń w zakresie programów nauczania i propozycji tematyki zajęć.

Konferencja MSM-2010 koncentrowała się wokół trzech grup tematycznych:

I. Mechatronics systems:

- Robotics: industrial robots, microrobotics, mobile robots;
- Teleoperation, telerobotics, teleoperated semi-autonomous systems;
- Sensors and actuators in mechatronics;
- Control of mechatronics systems;
- Analysis of vibration and deformation;
- Optimization, optimal design;
- Integrated diagnostics;
- Failure analysis;
- Tribology in mechatronics systems;
- Analysis of signals;

Władze Uczelni na Konferencji

Measurement techniques.

II. Materials (properties, modelling, manufacturing and processing):

Multifunctional and smart materials;

Metallic alloys;

Biomaterials;

Functional composites;

Adaptive materials;

Piezoelectric materials;

Nanomaterials;

Ceramics and glasses.

III. Education:

New trends in mechatronic and material science education;

New curricula concerning mechatronic systems and material science (MSc, BSc degrees);

Teaching materials and laboratory facilities.

Wszystkie referaty wygłoszone podczas konferencji oraz zaprezentowane na sesjach plakatowych zostały opublikowane w zwartym wydawnictwie książkowym zawierającym 134 streszczenia pt.: 6th International Conference Mechatronic Systems and Materials MSM 2010 – Abstracts, Kluger K., Macha E., Pawliczek R. (Eds.), Opole University of Technology, Opole, 2010, s. 237, natomiast w chwili obecnej trwają prace redakcyjne zmierzające do tego, aby artykuły ukazały się w renomowanych czasopismach polskich i zagranicznych.

Uczestnicy MSM 2010 byli pod wrażeniem infrastruktury Łącznika, gdyż w budynku tym, w komfortowych warunkach udało się zorganizować sesje plenarne, trzy równoległe sesje tematyczne, sesje plakatowe i całodzienny catering.

W czasie wolnym od obrad organizatorzy MSM 2010 zadbał o zapewnienie uczestnikom szeregu atrakcji, które na pewno umiliły gościom pobyt w naszym mieście. W trakcie dwugodzinnej, pieszej wycieczki z przewodnikiem goście podziwiali uroki Opola przy okazji zapoznając się z jego historią. Trasa wiodła poprzez najbardziej atrakcyjne punkty turystyczne znajdujące się w centrum miasta.

Kolacja grillowa na Strzelnicy Myśliwskiej stworzyła okazję do zapoznania się z

Prof. dr hab. inż. Ewald Macha podczas otwarcia Konferencji MSM-2010

regionalną kuchnią i lokalnymi przysmakami. Biesiadzie towarzyszył pokaz rzemiosła artystycznego w wykonaniu pań z opolskiej Cepelii, w który aktywnie włączyli się uczestnicy. Szczególnym zainteresowaniem cieszyło się malowanie na porcelanie z wykorzystaniem charakterystycznych motywów kwiatowych oraz zdobienie kroszonek różnymi technikami, m.in. metodą rytowniczą i woskiem.

Na zakończenie Konferencji uczestnicy zostali zaproszeni na jedną z dwóch całodziennych wycieczek: do Kopalni Węgla Kamiennego GUIDO w Zabrzcu lub do Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu.

Kolejna, siódma już Konferencja Mechatronic Systems and Materials MSM-2011 odbędzie się w dniach 7-9 lipca 2011 roku w Kownie na Litwie – w imieniu prof. Egidjusa Dragasiusa Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego MSM 2011 pragniemy serdecznie zachęcić Państwa do wzięcia w niej udziału. Więcej informacji znajduje się na stronie internetowej: www.ktu.lt/msm. ◀

mgr Joanna Drozd

WYDZIAŁ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I FIZJOTERAPII

KOLEJNY DOKTOR NA WYDZIALE

Pani **Ludwika Kosińska** z Katedry Kulturowych Podstaw Turystyki (Instytut Turystyki i Rekreacji) po pomyślnej obronie pracy doktorskiej, która miała miejsce 21 października 2010 r. na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu uzyskała stopień naukowy doktora nauk o kulturze fizycznej. Stosowana uchwała podjęta została przez Radę Wydziału Wychowania Fizycznego AWF we Wrocławiu w dniu 4 listopada br. Praca pt. *Skuteczność informacji słownej w nauczaniu żeglarstwa klasycznego* powstała pod promotorską opieką pani prof.

L. Kosińska

dr hab. **Krystyny Zatoń**, a recenzowali ją dr hab. **Ewa Dybińska** prof. AWF Kraków oraz prof. dr hab. **Tadeusz Koszczyk**. Praca została wyróżniona. Gratulujemy! ◀

27 29 października w Instytucie Fizjoterapii gościliśmy dr n med. **Casimira Kowalskiego** lekarza specjalistę z zakresu ortopedii i traumatologii stopy. Dr Casimir Kowalski urodził się i wychował w Belgii jednakże z pochodzenia jest Polakiem. W Belgii zdobył wykształcenie medyczne natomiast swoje umiejętności z zakresu medycyny zdobywał w licznych szpitalach na całym świecie. Liczne wystąpienia naukowe oraz publikacje wzbudzają zainteresowanie nie tylko lekarzy, ale a może i przede wszystkim fizjoterapeutów. Dr Kowalski słynie z nietypowego dla swojej specjalności powiedzenia *dobrze jest operować ale jeszcze lepiej nie być operowanym*. Swoje wieloletnie doświadczenia i przemyślenia dr Kowalski stara się przekazywać zarówno medykom jak i fizjoterapeutom wychodząc z założenia, że dokładne zdiagnozowanie pacjenta i ustalenie odpowiednich ćwiczeń fizjoterapeutycznych jest w stanie przynieść znaczną poprawę zdrowia większości osób cierpiących na bóle stóp, kolan, czy kręgosłupa.

Dr Kowalski w dniu 28 października w Instytucie Fizjoterapii wygłosił referat pt. *Uwagi na temat komplikacji związanych z przykurczem mięśni kończyny dolnej*.

Poniżej przedstawiam krótką część wykładu. Z badań wynika, że ponad połowa dorosłego społeczeństwa wykazuje przykurcz mięśnia brzuchatego łydki, który wchodzi w skład systemu łydkowo-podeszwowego.

C. Kowalski

Mięsień *gastrocnemius* rozpoczyna się nad kolanem i biegnie wzdłuż kości piętowej przez mięśnie podeszwowe do samych palców stopy.

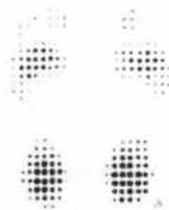
Przykurcz mięśnia brzuchatego, któremu towarzyszy przykurcz krótkich mięśni podeszwowych, objawia się w okresach szybkiego wzrostu, a więc przede wszystkim w okresie dojrzewania. Najczęściej jest on obustronny i symetryczny, ale może również występować tylko po jednej stronie, i wtedy tam obserwuje się komplikacje. Ujawnia się częściej u kobiet niż u mężczyzn. Przyczyną tego przykurczu może być brak działalności mięśnia brzuchatego spowodowany siedzącym trybem życia.

Długość mięśnia brzuchatego jest uważana za normalną, gdy w sposób bierny można zgiąć stopę grzbietowo do 10° lub 15° od podłoża przy wyprostowanym kolanie (3).

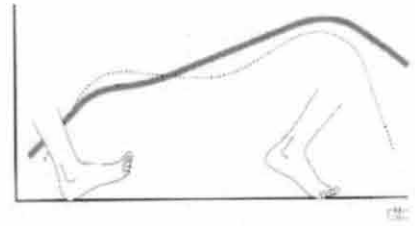
Przykurcz mięśnia brzuchatego sprawia, że nie można zgiąć stopy grzbietowo przy wyprostowanym kolanie, a przy zgiętym kolanie, stopa zgina się grzbietowo do 10 lub 15°.

Gdy mięsień brzuchaty jest za krótki w pozycji stojącej, podczas badania na baropodometrze elektronicznym obserwuje się największe ciśnienie pod piętami (4).

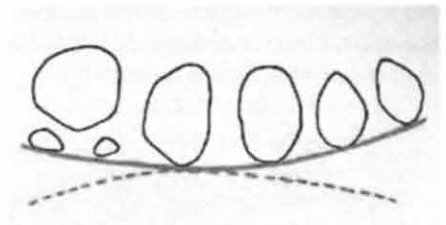
Maksymalne ciśnienie obserwuje się na piętach.

Natomiast podczas chodzenia ciśnienie wzmacnia się na przodostopiu z powodu za krótkich mięśni brzuchatych (5).

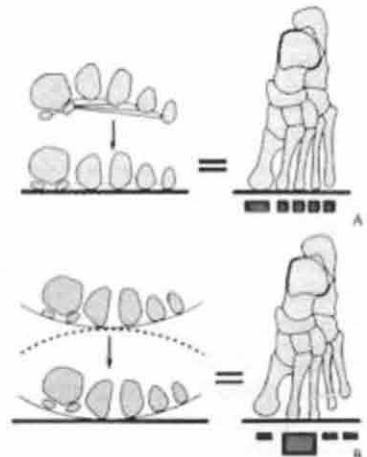

Linia ciągła czerwona pokazuje nadmiar ciśnienia na przodostopiu, gdy mięsień *gastrocnemius* jest za krótki, w porównaniu do normalnego ciśnienia (linia przerywana)

Oprócz nadciśnienia obserwuje się też, że przodostopie za wcześnie wchodzi w kontakt z podłożem i uderzenie o nie jest większe. Z upływem czasu powstają bóle przodostopia, które ujawniają się najczęściej w środkowej części pod główkami II i III. Sprężyna przodostopia przestaje działać (6).

Ułożenie główek jest odwrócone i sprężyna przodostopia przestaje działać.

Normalnie układ główek kości śródstopia według linii zaokrąglonej pozwala im ułożyć się poziomo na podłożu podczas pozycji stojącej lub podczas chodzenia: przodostopie działa w taki sposób jak sprężyna. Za duże ciśnienie nie tylko rozszerza przodostopie, jego więzadła i mięśnie, ale odwraca całkiem ułożenie główek tak że wypukłość linii zaokrąglonej zwrócona jest w stronę grzbietową. Tylko główki II i III z powodu słabej ruchomości odpowiednich kości są skazane na znoszenie prawie całego ciężaru.

Skutkiem tego jest przeciążenie ostatnich główek przodostopia. Zdarza się też, że bolesny odcisk ukazuje się pod pierwszą główką

(w stopach wewnętrznie wydrążonych).. U osób starszych przykurcz mięśnia brzuchatego powiększa się i środek ciężkości przesuwa się do tyłu. Wskutek czego powstaje niestabilność i ryzyko upadku do tyłu. Aby temu zapobiec osoby starsze zginają kolana i tułów wysuwają do przodu (8).

Starsi pacjenci przedstawiają nieraz bóle przodostopia, które paradoksalnie znikają dzięki małemu obcasowi. W ten sposób przesuwa się środek ciężkości do przodu; i wtedy opadnięcie przodostopia podczas chodzenia jest łagodniejsze.

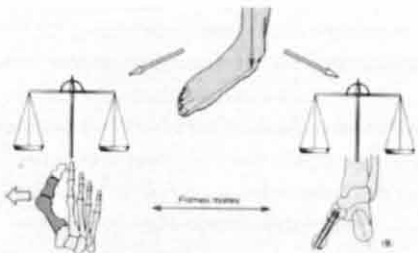
Bezpośrednim i natychmiastowym skutkiem skurczu mięśnia brzuchatego jest VALGUS, czyli koślawość tylnej części stopy (9).

W pozycji stojącej kolana są wyprostowane i żeby dojść do koniecznego kąta prostego między goleniem a stopą, musi ona okrążyć za krótki mięsień brzuchaty i ustawić się koślawo (valgus).

Gdy valgus przesuwa środek ciężkości do wewnątrz, stopa reaguje dwoma możliwymi sposobami:

- pierwsza kość śródstopia odchyła się od drugiej aby pozwolić utrzymać równowagę (po pewnym czasie, zależnie od buta, powstaje hallux valgus),
- pierwsza kość śródstopia nie odchyła się i refleksy palucha obciążają jego staw w taki sposób, że pierwszy paluszek ustawia się podeszwowo a drugi grzbietowo (kształt palucha można porównać do łódki) [hallux rigidus] (10). Bóle śródstopowe tych dwóch zniekształceń mogą ustąpić po przedłużeniu mięśnia brzuchatego.

Dwa sposoby adaptacji na przesunięcie środka ciężkości na wewnątrz stopy: hallux valgus i hallux rigidus. Istnieją oczywiście formy pośrednie.

Gdy w hallux valgus pierwsza kość odchyła się od sąsiednich, to druga główka jest tym bardziej przeciążona i powstają bóle przodostopia.

Przeprowadzone badania wśród 197 pacjentek skarżących się na bóle przodostopia, które poddano fizjoterapii mającej na celu wydłużenie mięśni brzuchatych łydki wykazały, że 103 poczuły całkowitą ulgę (52%), 80 tylko częściową (41%), a 14 żadnej (7%).

Z tego wynika, że nie można przystąpić do operacji takich stóp bez próby wydłużenia mięśnia brzuchatego. Można wtedy jej uniknąć. Z drugiej strony, gdy zabieg operacyjny jest nieunikniony, trzeba koniecznie przedłużyć mięsień brzuchaty aby zmniejszyć ciśnienie przodostopia (12).

Cóż można zdziałać nożem chirurgicznym walcząc z przyciąganiem ziemskim

Po zabiegach chirurgicznych można jeszcze polepszyć stan przodostopia wydłużając mięsień brzuchaty. Zawsze trzeba brać pod uwagę siłę przyciągania ziemskiego (13).

Można żywić nadzieję, że w przyszłości ilość zabiegów chirurgicznych na stopach zmniejszy się, gdyż często można zapobiec bólom przodostopia w sposób bardzo prosty (15).

Zainteresowanym poglądami doktora Casimira Kowalskiego polecam stronę podo3000.com

Opracowanie dr Karina Słonka
Katedra Podstaw Fizjoterapii

NAUKOWCY OD FIZJOTERAPII NA KONFERENCJACH

W dniach 28-30 V 2010 roku we Wrocławiu odbyły się VII Międzynarodowe Dni Fizjoterapii nt: „Choroby cywilizacyjne – znaczenie fizjoterapii w zapobieganiu i wspomaganie leczenia”.

Przewodniczącym Komitetu Naukowego była prof. Krystyna Rożek-Piechura. W

skład Komitetu wchodził również m.in. prof. Jan Szczegielniak oraz prof. Krzysztof Wronecki.

W konferencji uczestniczyli prof. Jan Szczegielniak, prof. K. Hyla-Klekot, prof. Krzysztof Wronecki, dr Karina Słonka, dr Katarzyna Bogacz, dr Jacek Łuniewski, dr Jan Kijowski, mgr Małgorzata Proszkowiec, mgr Alicja Kocoń, mgr Bogusława Wójtowicz. W sesji „Fizjoterapia w chorobach układu krążeniowo-oddechowego” zaprezentowano pracę autorstwa Łuniewski, Szczegielniak, Bogacz „Standardy testu sześciominutowego marszu”, Szczegielniak, Bogacz, Łuniewski „Standardy kwalifikacji do rehabilitacji chorych na przewlekłą obturacyjną chorobę płuc”, Szczegielniak, Bogacz, Łuniewski, Czerwiński „Wpływ fizjoterapii na ekspresję mieloperoksydazy u chorych na przewlekłą obturacyjną chorobę płuc”. W sesji „Fizjoterapia w chorobach i dysfunkcjach dzieci i młodzieży” praca Słonka K., Hyla-Klekot L. „Ocena rozkładu nacisków na podeszwowej stronie stóp u dzieci ze stopą płasko-koślawą”

W Ustroniu pracownicy Instytutu Fizjoterapii uczestniczyli w I Międzynarodowym Sympozjum „Rehabilitacja w chorobach układu oddechowego”, które odbyło się 22-23 X 2010 r.

Celem Sympozjum było przede wszystkim wzbogacenie wiedzy o rehabilitacji w chorobach układu oddechowego, integralnej części nowoczesnej terapii chorób układu oddechowego. Organizatorem Sympozjum była Katedra i Klinika Chorób Płuc i Gruźlicy Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, przewodniczącym prof. dr hab. Jerzy Franciszek Kozielski.

W sympozjum uczestniczyli: prof. Jan Szczegielniak, dr Katarzyna Bogacz, dr Jacek Łuniewski, mgr Iwona Kulik-Parobczyk.

Na sesji poświęconej wysiłkowi fizycznemu prof. Szczegielniak wygłosił referat pt „Standardy kwalifikacji do rehabilitacji chorych na POCHP”.

W sesji tej zaprezentowano również referaty: „Biomedyczne podstawy wysiłku fizycznego”, „Zasady rehabilitacji oddechowej w oparciu o EBM”, „Trening fizyczny w leczeniu POCHP”, „Co zrobić gdy pacjent z POCHP nie może być poddany treningowi fizycznemu?”, „Rehabilitacja u chorych na astmę”.

Dnia 5-6 XI 2010 r. pracownicy Instytutu Fizjoterapii uczestniczyli w VII Ogólnopolskiej Konferencji „Perspektywy rozwoju rehabilitacji w Polsce” w Pabianicach. Konferencję otworzył Prezes Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii witając wybitnych gości uczestniczących w tym spotkaniu. Byli to m.in. prezydent Miasta Pabianic Zbigniew

Dychto, starosta powiatu pabianickiego Krzysztof Habura, patronat honorowy objął wojewoda łódzki Jolanta Chelmoska.

Tematy sesji naukowych dotyczyły fizjoterapii w neurologii, fizjoterapii w ortopedii, fizjoterapii w sporcie, fizjoterapii w neurologii wieku rozwojowego, fizjoterapii w pulmonologii.

Organizatorem Sympozjum było Polskie Towarzystwo Fizjoterapii, przewodniczącym prof. dr hab. n. med. dr h.c. Aleksander Sieroń. Patronat Naukowy objął rektor Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego w Kielcach prof. dr hab. Regina Renz.

W sympozjum uczestniczyli: prof. K. Rożek-Piechura, prof. Jan Szczegielniak, prof. Marcin Czerwiński, dr Katarzyna Bogacz, dr Edyta Majorczyk, dr Jacek Łuniewski, dr Marcin Krajczyk, mgr Witold Pawełczyk.

Na sesji poświęconej rehabilitacji pulmonologicznej, organizowanej przez Instytut Fizjoterapii PO, prof. Jan Szczegielniak i prof. Marcin Czerwiński pełnili funkcje moderatorów sesji. W tej sesji prof. M. Czerwiński wygłosił referat nt. „Sirtuiny – białka długowieczności?”, prof. Szczegielniak wygłosił referat pt. „Obciążenie wysiłkiem fizycznym chorych na POCHP” oraz prof. K. Rożek-Piechura pt. „Ocena skuteczności ambulatoryjnego programu rehabilitacji pulmonologicznej u chorych na POCHP wg modelu angielskiego.

W dalszej części sesji, dr Jacek Łuniewski przedstawiając pracę nt. „Zaawansowane modele matematyczne w interpretacji testu 6 minutowego marszu, a następnie dr Katarzyna Bogacz wygłosiła referat nt. „Wpływ rehabilitacji na stężenie cytokin w POCHP”. ◀

O BÓLU - NAUKOWO

W dniach 19 i 20 listopada 2010 r. w Warszawie odbył się X Jubileuszowy Interdyscyplinarny Kongres Naukowy nt. Przewlekłe zespoły bólowe narządu ruchu młodzieży i młodych dorosłych.

Instytut Fizjoterapii Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej był reprezentowany przez mgr **Małgorzatę Proszkowiec** oraz dr. **Dawida Bączkovicza**. Z uznaniem komitetu naukowego spotkała się praca pt. *Wpływ dolegliwości bólowych stawu kolanowego na stabilność postawy u młodych dorosłych po rekonstrukcji ACL*, autorstwa zespołu D. Bączkovicz, G. Skiba, M. Czerner, która uzyskała II nagrodę w Sesji Tematów Wolnych.

X Kongres zamyka razem z kończącą się właśnie Dekadą Kości i Stawów obecną linię merytoryczną Kongresów Interdyscy-

plinarnych objętych patronatem Polskich Towarzystw: Fizjoterapii, Rehabilitacji oraz Ortopedii i Traumatologii. ◀

dr Dawid Bączkovicz

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA

- W dniu 18 października br. na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach odbyła się publiczna dyskusja nad dysertacją doktorską **Łukasza Dymka** na temat: *Kształtowanie polityki rozwoju regionu poprzez badania foresightowe* (Promotor – prof. PO dr hab. Krzysztof Malik – Politechnika Opolska, Recenzenci: prof. UE dr hab. Henryk Brandenburg – Uniwersytet Ekonomiczny, Katowice oraz prof. dr hab. Tadeusz Borys – Uniwersytet Ekonomiczny, Wrocław). Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!
- W dniu 7 października br. mgr Piotr Zamelski poprowadził warsztaty metodyczne dla nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych województwa opolskiego w ramach Konferencji Naukowo – Metodycznej *Współczesność a przyszłość praw człowieka* zorganizowanej przez Uniwersytet Opolski i Publiczne Liceum Ogólnokształcące nr III z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Skłodowskiej-Curie.
- Zarząd Województwa przyznał nagrody Marszałka Województwa Opolskiego w dziedzinie edukacji oraz stypendia dla uczniów, słuchaczy, studentów, doktorantów. Nagrody zostały wręczone podczas Regionalnego Święta Edukacji, 20 października br. w Filharmonii Opolskiej. Stypendium Marszałka Województwa Opolskiego dla doktorantów otrzymał m.in. mgr inż. **Piotr Bębenek**.
- Dr **Roman Śmietański** wziął udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Związki zawodowe w globalizowanym świecie*. Odbyła się ona w dniach 21-22 października br., a głównym organizatorem była Katedra Socjologii i Psychologii Zarządzania, Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej). Dr R. Śmietański wygłosił referat nt. *Wpływ Unii Europejskiej na zakres partycypacji pracowniczej w Polsce*.
- Pracownicy Katedry Badań Operacyjnych w Zarządzaniu: prof. nzw. dr hab. inż. **Mirosław Dytczak** i dr inż. **Grzegorz Ginda** na zaproszenie organizatora prof. **Stefana Forlicza** z WSB

w Wrocławiu wzięli udział w kolejnej, IV edycji *Konferencji Metody Ilościowe w Ekonomii*. Tym razem odbyła się ona w Hotelu Uzdrawiskowym St. George w Kudowie Zdroju, w dniach 20-22 października 2010 r. Wzięło w niej udział kilkadziesiąt osób reprezentujących liczne uczelnie, jednostki badawcze oraz przedsiębiorstwa. Prof. Dytczak i dr Ginda wygłosili trzy referaty. Dwa pierwsze własnego autorstwa: *Możliwości różnicowania charakteru preferencji decydenta w AHP/ANP* oraz *Wyrażenie efektu synergii na przykładzie fuzji podmiotów gospodarczych z niemierzalnymi zasobami*, natomiast trzeci: *Zarys algorytmu poszukiwań globalnie optymalnego harmonogramu złożonych inwestycji*, wygłosili wspólnie ze współautorem, mgr inż. Tomaszem Wojtkiewiczem z warszawskiego WACETOB-u. Wszystkie trzy referaty spotkały się dużym zainteresowaniem uczestników, o czym świadczyła ożywiona dyskusja na poruszone w nich tematy.

- Dr **Małgorzata Wróblewska** wygłosiła referat pt.: *Kulturowe uwarunkowania wprowadzania nowych technologii do przedsiębiorstw*, na XIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. *Wpływ jakości i etyki na efektywność organizacji uczącej się QUALITY & ETHICS 2010*, która odbyła się w Kazimierzu Dolnym w dniach 26-28 listopada br. Organizatorem była Katedra Zarządzania Jakością i Wiedzą Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.
- Dr inż. **Katarzyna Widera** i dr inż. **Mirosława Szewczyk** w dniu 29 listopada br. wzięły udział w konferencji podsumowującej projekt badawczy Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki *Badania statystyczne wybranych aspektów kapitału ludzkiego województwa opolskiego oraz analiza profili inwestycyjnych samorządów lokalnych*. Podczas konferencji zostały zaprezentowane m.in. wyniki badań dotyczące wybranych aspektów kapitału ludzkiego dotyczące m.in. poziomu znajomości języków obcych oraz poziomu wynagrodzeń z podziałem na powiaty województwa opolskiego. Dr inż. K. Widera wygłosiła referat *Potencjał innowacyjny jako element oceny profilu inwestycyjnego powiatu*, a dr inż. M. Szewczyk *Analiza lokalizacji jako element analizy gospodarki województwa opolskiego*. ◀ *Mirosława Szewczyk*

Sztuką jest umierać dla ojczyzny, ale największą sztuką jest dobrze żyć dla niej
Kardynał Stefan Wyszyński

29 października 2010 roku, Politechnika Opolska miała zaszczyt gościć w swoich progach Ewę Marię Śląską oraz kilku innych przedstawicieli Polonii berlińskiej. O godzinie 10:00 w Auli Wydziału Zarządzania, przy ul. Waryńskiego, odbył się jej wykład, na temat „Polacy w Berlinie. Historia i dzień dzisiejszy”.

Wiele twarzy, uśmiechniętych i oczekujących na spotkania z emigracyjną pisarką; nie tylko studentów, ale i przyjezdnych gości – przybyło aby poznać historię naszych rodaków zza Odry. Nikt tak naprawdę nie wiedział, jak wygląda ta nieprzeciętna Polka, mieszkająca w Berlinie. Jedyne, czego byliśmy pewni, to jej bogatego życiorysu. Warto wiedzieć, że pisarka i dziennikarka od roku 1985 żyje na emigracji w Berlinie, gdzie aktywnie działa na rzecz pielęgnowania polskości. Jednym z jej przedsięwzięć jest założenie w 1994 r. w Berlinie Polsko-Niemieckiego Towarzystwa Literackiego „WIR”. Jest także laureatką Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej, oraz stypendiów kulturalnych senatu Berlina oraz stypendiów UNESCO dla pisarzy i tłumaczy. Znana jest jako autorka wielu powieści, wydawanych poza Polską, m.in.: „Azalia”, „Portret z ametystem”, czy „Dochodzenie”.

Ewa Maria Śląska okazała się być przesympatyczną osobą, niezwykle komunikatywną i ocytaną. Wykład trwał niestety zbyt krótko, by nacieszyć duszę szeroką wiedzą o

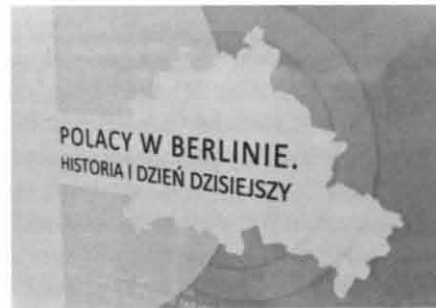

naszych rodakach zamieszkujących Berlin. Jednakże to, co zaprezentowała autorka dało niejednemu z nas wiele do myślenia.

Podczas wykładu, na tle dziejów Berlina pokazano m.in. polskie groby, tych którzy żyli przed laty w mieście, a związani byli z polskością, m.in.: Daniel Chodowiecki, hrabia Raczyński, Krystian Skrzyposzek, Henryk Bereska, i inni. Poznaliśmy także innych Polaków, wśród nich takich, którzy „przekształcili” swoje nazwiska tak, by Niemcy mogli je zrozumieć, ale zachowane brzmienie polskie. Całą interesującą prezentację ubarwiły zdjęcia, autorstwa samej Śląskiej.

Na koniec wykładu wywiązała się dyskusja, pisarka starała się jak najdokładniej odpowiedzieć na zadawane jej pytania. Głos w dyskusji zabrali również inni goście: Jacek Tyblewski, opowiedział nam o swej pracy w radiu polsko-niemieckim w Berlinie i o roli mediów w środowisku wielokulturowego miasta, Krystyna Koziewicz o pracy w gazecie polonijnej „Kontakty”, a Engelbert Kremser z Raciborza o pasjach architektonicznych (jest jednym z najbardziej znanych w Niemczech architektów natury).

Spotkanie trwało ponad godzinę, co wy-

nikało z kolejnych terminów prelegentki. Ewa Maria Śląska zaprosiła nas jeszcze na debatę polsko-niemiecką, na godzinę 17:00 do „Cafe Prasowa”, podczas której miał być kontynuowany temat obecności Polaków w Berlinie.

To co najbardziej utkwilo nam w pamięci, to fakt długiej i bogatej historii Polaków mieszkających w Berlinie. Przebywają tam od XVII w., żyją w mieście o odmiennych zwyczajowo i kulturowo warunkach, a mimo tego starają się na każdym kroku pokazywać swoją tożsamość i przynależność do Polski oraz godnie reprezentować nasz naród za granicą.

Spotkanie zostało zorganizowane z inicjatywy prof. **Marii Kalczyńskiej** z Wydziału Zarządzania w ramach wykładów Polska w Europie. Towarzyszyło międzynarodowemu projektowi „Berlińscy Polacy w Opolu” prowadzonemu przez Stowarzyszenie Ochrony Poloników Niemieckich, Wydział Zarządzania Politechniki Opolskiej i PIN-Institut Śląski, współorganizatorami byli: konsul ds. Polonii z Berlina oraz Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego. ◀

Krystyna Kociołek, Kaja Kierat

Pożegnania

31 października br. w wieku 76 lat zmarł prof. **Wilibald Winkler** – naukowiec, były wojewoda śląski, wiceminister edukacji i rektor Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Jego pogrzeb odbędzie się w czwartek w Zabrze. „Odszedł od nas człowiek wielkiego serca, znany ze swej pracowitości i dobroci” – napisali o zmarłym profesorze pracownicy politechniki.

W środowisku naukowym Winkler ceniony był za kompetencje i uczciwość – podkreślano, gdy dwa lata temu odbierał nagrodę metropolity katowickiego „Lux ex Silesia” – „Światło ze Śląska”.

Prof. Winkler urodził się w 1933 r. w Makoszowach – dziś dzielnicy Zabrze. Studiował

na wydziale elektrycznym Politechniki Śląskiej, potem przez 15 lat pracował w przemyśle; w 1966 r. wrócił na politechnikę jako wykładowca – specjalista w dziedzinie automatyki elektroenergetycznej; był nim niemal do śmierci, od 1981 r. jako profesor. W latach 1990–96 był rektorem politechniki. Od 1997 do 2000 r. prof. Winkler był wiceministrem edukacji narodowej; w tym resorcie zajmował się głównie sprawami edukacji międzynarodowej – polityki międzynarodowej w zakresie edukacji.

„Był w tym swoim dziele człowiekiem bardzo spokojnym i zrównoważonym, nie błyszczącym w mediach, ale bardzo spokojnie i konsekwentnie wykonującym swoje obowiązki” –

mówił 10 lat temu o Winklerze ówczesny wice-sejmowej komisji późniejszy premier Marcinkiewicz.

Prof. Winkler stał się szerszej znany, gdy w grudniu 2000 roku premier Jerzy Buzek mianował go wojewodą śląskim, w miejsce zdymisjonowanego Marka Kempskiego(...). Należał do Solidarności. Był członkiem kierowanego przez Jana Kulakowskiego zespołu negocjacyjnego ds. członkostwa Polski w UE. Odpowiadał tam za dwa obszary negocjacyjne: badania i

nauka oraz edukacja, kształcenie i młodzież. W dorobku prof. Winklera jest ponad 130 specjalistycznych publikacji naukowych, w dużej części opublikowanych za granicą. Wykładał m.in. na uniwersytetach w Niemczech. Był współautorem kilku książek, wydanych m.in. w Niemczech i USA oraz podręczników akademickich; znał biegle m.in. angielski i niemiecki. Należał m.in. do Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

Wilibald Winkler zmarł po ciężkiej chorobie, w grudniu skończyłby 77 lat. MAB

Ten podany za serwisem PAP. Nauka Polska komunikat warto uzupełnić informacją o związkach profesora z opolską uczelnią techniczną. Profesora łączyły z najpierw Wyższą Szkołą Inżynierską w Opolu potem politechniką liczne więzy współpracy, warto także pamiętać, że zwłaszcza w początkowym jej okresie zaliczał się do grona jej pracowników. Dlatego też nazwisko naukowca umieszczone

zostało wśród innych pracowników opolskiej uczelni technicznej, w intencji których odprawiona została tradycyjna listopadowa msza św. za zmarłych. ◀

Zmarł **Zdzisław Bryk**, wieloletni kierownik Studium Języków Obcych opolskiej uczelni technicznej. Urodził się 21 grudnia 1931 r. w Miechowie, w województwie małopolskim. Studia na kierunku filologia rosyjska odbył na Wydziale Filologiczno-Historycznym w ówczesnej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu, uzyskując w roku 1961 magisterium, a kilka lat później obronił doktorat na podstawie rozprawy pt. *Rola środków audiowizualnych w nauczaniu języka obcego*.

Pracę zawodową zaczynał jako nauczyciel języka rosyjskiego w liceum ogólnokształcącym najpierw w Niemodlinie, w następnych latach w Opolu. Od września 1966 r. roz-

począł pracę w ówczesnej WSI w Opolu w charakterze lektora, następnie wykładowcy i starszego wykładowcy, a od 1972 do 1991 roku pełnił funkcję kierownika Studium Języków Obcych WSI w Opolu. Był autorem 1 skryptu i współautorem trzech oraz kilku artykułów w Zeszytach Naukowych „Języki Obce” wydanych przez jednostkę. Otrzymał odznaczenia: Zasłużonemu Opolczyźnie (1970 r.), Za Zasługi dla Miasta Opola (1977 r.), Złoty Krzyż Zasługi (1973 r.), Zasłużony Nauczyciel PRL (1988 r.), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1982 r.), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1984 r.) oraz Medal pamiątkowy Politechniki Częstochowskiej za Współpracę Naukową (1974 r.).

Dr Zdzisław Bryk zmarł 3 listopada 2010 r., spoczął w Opolu na cmentarzu na Półwsi. Żegnali go najbliżsi, przyjaciele i koledzy. ◀

G. Redlich.

Promocja

NIE TAKA MATEMATYKA STRASZNA...

Na uczelni technicznej nikogo nie dziwią poruszające się samodzielnie maszyny, futurystyczne przesła mostów i animowane drzewa, ale młodzież ze szkół średnich, która 27 października przybyła do Łącznika na spotkanie promujące kierunki matematyczne, przyrodnicze i techniczne – oniemiała z wrażenia.

Spotkanie zorganizowane zostało przez Dział Promocji i Kultury we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, którego przedstawicielka **Ewelina Kołomańska** przekonywała młodych ludzi w całej Polsce, że matematyka nie jest taka straszna, a podjęcie studiów na kierunkach technicznych to gwarancja zatrudnienia. O tym, czy uczniowie z Opolszczyzny (gościłiśmy Zespół Szkół Mechanicznych, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących

im. K. Gzowskiego oraz LO nr 1 w Prudniku) dadzą się zachęcić – przekonamy się podczas najbliższej rekrutacji, jednak już teraz widać było, że prezentacje studentów i naukowców z politechniki oraz uczestniczącego również w spotkaniu uniwersytetu zrobiły na nich duże wrażenie. Imprezę otworzył prorektor ds. studenckich **Jerzy Jantos**, profesor mechaniki. Gospodarz spotkania zwrócił uwagę na boom edukacyjny dający się zaobserwować w ostatnich latach, którego konsekwencją jest ponadpięćdziesięcioprocentowy odsetek studiującej młodzieży. W tych okolicznościach pojawia się pytanie „czego uczyć?”, aby w tej ogromnej rzeszy przyszłych wykształconych jak najwięcej osób znalazło zatrudnienie. Ponieważ z oczywistych względów trudno byłoby „zagospodarować” tysiące specjalistów w tej samej dziedzinie, od dłuższego czasu Ministerstwo sonduje rynek pracy w poszukiwaniu takich gałęzi gospodarki, które nie tylko mogą pomieścić absolwentów, ale i pilnie ich potrzebują. Okazuje się, że wła-

śnie kierunki techniczne, matematyczne i przyrodnicze dają takie właśnie, oczekiwane przez pracodawców, wykształcenie.

Wydawałoby się, że już nic więcej nie trzeba dodawać, pracownicy i studenci opolskich uczelni przygotowali jednak ciekawe prezentacje i pokazy, młodzi ludzie bowiem, zanim na poważnie zastanowią się nad karierą zawodową, zatrudnieniem i składkami ZUS – najpierw przeżyją jeszcze kilka lat dość beztrudnej – nie licząc „wkuwania” przygody ze studiowaniem, chcieliby więc uzyskać pewność, że ta droga do przyszłego, w ich mniemaniu bardzo odległego, zatrudnienia, będzie przyjemna i atrakcyjna.

Zgasły więc światła, zabyły prezentacje, hol Łącznika przemierzył robot SQI wzorowany na robocie NASA wysłanym na Księżyc, zafurkotał zdalnie sterowany helikopter, w laboratoryjnych kolbach zabulgotały chemikalia.

Politechnikę Opolską reprezentowali studenci Kół Naukowych PIXEL i InfoVolt, **Rafał Gasz** i **Andrzej Błachowicz**, a także młodzi naukowcy: dr inż. **Beata Stankiewicz** z Wydziału Budownictwa i dr inż. **Grzegorz Nowosielski** z Wydziału Mechanicznego. Z Uniwersytetu Opolskiego, z prorektorem ds. kształcenia i studentów prof. **Markiem**

Grochalskim przyjechała dr Ewa Pawelec z Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki (Katedra Spektroskopii Plazmy) oraz mgr Andrzej Trzebuniak, który zademonstrował liczne doświadczenia.

Blisko dwustuosobowa grupa uczniów uczestwowała się na zakończenie przygotowanym specjalnie z myślą o nich drugim śniadaniem.

Gdyby tak wszyscy dali się przekonać, że jednak matematyka nie jest straszna i rozdzielił się sprawiedliwie na dwie opolskie uczelnie, zyskalibyśmy na kierunkach technicznych sto osób. Taką matematykę lubimy! ◀

LSG

WIECZÓR Z RENTGENEM

W jesienny wieczór 8 listopada 1895 r. Wilhelm K. Roentgen odkrył tajemnicze promienie, które wówczas nazwał promieniami X.... Warto podkreślić, iż w historii nauki jest to jedyne odkrycie, które posiada tak precyzyjną datę. Sam Roentgen zdając sobie sprawę z doniosłości a jednocześnie z niezwykłości swojego odkrycia, przez siedem kolejnych tygodni nie opuszczał swojego laboratorium, które mieściło się poniżej jego mieszkania.

Dokładnie 115 lat później, dr inż. Grzegorz Jeziński pracownik naukowy Politechniki Opolskiej, który przez lata zgromadził potężną kolekcję lamp rentgenowskich, postanowił upamiętnić tamto odkrycie i jego twórcę. Zaprosił więc do swego domu w podopolskich Czarnowasach gdzie mieści się znaczna część kolekcji, grono znamienitych gości, aby wspólnie obejrzeć cenny zbiór i porozmawiać o doniosłości odkrycia niemieckiego uczonego. Wśród zaproszonych gości nie mogło zabraknąć rektora Politechniki Opolskiej, prof. Jerzego Skubisa, przedstawicieli świata nauki, konsula RFN w Opolu Petera Ecka i wiele innych życzliwych osób. Głównym punktem spotkania było obejrzenie ekspozycji, aby zobaczyć jak rozwinęły się lampy rentgenowskie, jak wielka jest ich różnorodność, wynikająca z różnorodnych zastosowań promieni X – zachęcał Jeziński. Żyjąc w świecie

coraz liczniejszych wynalazków, nie zdajemy może sobie sprawy z doniosłości odkrycia promieni X. Otóż w 2009 r. Muzeum Nauki w Londynie, za pomocą głosownia poprzez Internet wykazało, że aparat rentgenowski został uznany za największe odkrycie stulecia (na drugim miejscu znalazła się penicylina, później odkrycie struktury DNA, na czwartym Apollo 10, a na siódmym pierwszy komputer) – podkreślał z entuzjazmem.

Jako że zbiór dra Jezińskiego stanowi ma podstawę tematyczną tworzonego na uczelni muzeum, sam zainteresowany nie szczędził ciepłych słów adresowanych do przyjaciół, ofiarodawców, sponsorów, a przede wszystkim do rektora uczelni za sprzyjanie idei utworzenia na uczelni godnego miejsca dla gromadzonej latami kolekcji.

Aktualnie zbiór liczy ponad 1000 ekspozatów pochodzących od 277 ofiarodawców, z czego 105 to ofiarodawcy spoza Polski, aż z 21 państw z całego niemal świata, począwszy od Europy, po Stany Zjednoczone, Japonię, Australię a nawet Emiraty Arabskie. Część kolekcji przechowywana jest w piwnicy domu, reszta po tegorocznej powodzi zgromadzona została w specjalnie wydzielonym pomieszczeniu na uczelni, zanim trafi do gablot przyszłego muzeum.

Na dowód celowości utworzenia Muzeum Lamp Rentgenowskich pasjonat przytoczył opinie napływające z różnych stron świata zamieszczone m.in. na stronie internetowej www.xraylamp.webd.pl, a liczba wejść na stronę w ciągu zaledwie 10 miesięcy przekroczyła już 11 000 – podkreślał z dumą.

Warto dodać, że wizyta w domu w Czarnowasach była nie tylko ciekawa, ale – dzięki gościnności i talentom kulinarnym gospodyni, pani Stanisławy Jezińskiej – również bardzo smaczna i miła.

Prace nad utworzeniem na Politechnice Muzeum trwają na dobre, przypomnijmy znajdzie się ono na poddaszu w budynku nr 5 w II kampusie uczelni przy ul. Prószkowskiej. Prace adaptacyjne idą pełną parą i z dużym rozmachem, a zaczęły się od dostosowania dachu, budynek mieć będzie także windę zewnętrzną, a elewacja wyglądem

dopasowana zostanie do będącej właśnie na ukończeniu remontowanej dziewiątki (tzw. tramwaj). Finał prac adaptacyjnych przewidziany jest w przyszłym roku, a termin otwarcia muzeum przewidziany został – a jakże – na dzień 8 listopada 2011 r, tym samym wpisując się w program obchodów jubileuszu 45-lecia uczelni. ◀

POWSTAJĄ FOTOGRAFIE PROFESORÓW

Zbliżający się jubileusz 45-lecia opolskiej uczelni technicznej aktywizuje do działania nie tylko komitet organizacyjny lecz również w jednostkach, na wydziałach w katedrach i w działach powstają pomysły realizowane z myślą o zbliżających się obchodach. Do takich inicjatyw na pewno zalicza się przedsięwzięcie, którego pomysłodawcą jest Sławoj Dubiel pracownik Działu Promocji i Kultury Politechniki Opolskiej i ceniony w środowisku artystycznym fotografik. Zakłada on wykonanie fotografii Profesorów Politechniki Opolskiej – wszak to oni budowali jej potencjał naukowy i obecną pozycję w środowisku akademickim kraju.

Przyjęte zostało założenie, że będą to fotografie przedstawiające osoby w różnych – uzgodnionych z fotografowanymi miejscach, w laboratorium, w gabinecie przy biurku, na spacerze, przy ulubionym zajęciu itp. Efekt pracy, której realizacja zajmie zapewne dwa do trzech miesięcy w postaci artystycznego zdjęcia zostanie wykorzystany w planowanej wystawie oraz w innych dokumentalnych i okolicznościowych publikacjach. Powodzenie przedsięwzięcia zależy nie tylko od talentu fotografa ale i współpracy osób zaproszonych na sesję. Do wszystkich samodzielnych pracowników naukowych Politechniki Opolskiej skierowane zostały specjalne pisma, ich adresaci umawiają się fotografem. Pierwsze wykonane zdjęcia pozwalają mieć nadzieję, że efekt końcowy zadowoli zarówno autora pomysłu jak i samych profesorów. Dział Promocji i Kultury dołoży wszelkich starań, aby tak się stało. ◀

kd

Kultura

Nowości wydawnicze

1000 bilców na kulturę – już po raz czwarty

1000 bilców na kulturę – już po raz czwarty

Instytucje biorące udział w naszej akcji:

- Filharmonia Opolska im. Józefa Elsnera – 30 bilców
- Teatr im. Józefa Kaczmarskiego – 100 bilców
- Opolski Teatr Lalki i Aktora – 50 bilców
- Centrum Filmowe Helios – 420 bilców
- Muzeum Śląska Opolskiego – 30 bilców
- Galeria Sztuki Współczesnej – 100 bilców
- Teatr EKO Studio – 34 bilce
- Klub sportowy Odlecia Opole – w naszym przyrodniczym

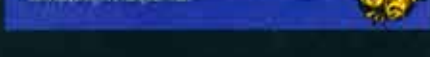

1000 bilców na kulturę – już po raz czwarty

Stan realizacji

- Filharmonia Opolska im. Józefa Elsnera – wszystkie bilce rozdane (kwota 3 000 zł)
- Teatr im. Józefa Kaczmarskiego – 100 bilców – wszystkie bilce rozdane (kwota 10 000 zł)
- Opolski Teatr Lalki i Aktora – wszystkie bilce rozdane (kwota 5 000 zł)
- Centrum Filmowe Helios – wszystkie bilce rozdane (kwota 42 000 zł)
- Muzeum Śląska Opolskiego – wszystkie bilce rozdane (kwota 30 000 zł)
- Galeria Sztuki Współczesnej – wszystkie bilce rozdane (kwota 10 000 zł)
- Teatr EKO Studio – wszystkie bilce rozdane (kwota 34 000 zł)
- Klub sportowy Odlecia Opole – wszystkie bilce rozdane (kwota 14 070 zł)

Mirosław Dytczak. Wybrane metody rozwiązywania wielokryterialnych problemów decyzyjnych w budownictwie. Szeroka klasa zagadnień decyzyjnych w budownictwie to problemy wieloaspektowej oceny dyskretnych wariantów rozwiązań, ich wyboru, rangowania i klasyfikacji. (...) W pracy przedstawiono ogólne zasady ich stosowania oraz ich liczne rodzaje. Szczegółowo omówiono 4 wybrane metody: analizę hierarchiczną/sięciową procesów (AHP/ANP), DEMATEL, unitaryzację zerowaną (MUZ) oraz taksonomię wrocławską (ze streszczenia).

SiM z. 270. Sebastian Fikus. Niepokorni z Krzyżowej. Książka jest kalejdoskopem historii ludzi, którzy mieli odwagę podjąć aktywną walkę z faszystowskim reżimem. Najpóźniej od stycznia 1943 roku Kreisauer Kreis (Krąg z Krzyżowej) stał się najpoważniejszym ugrupowaniem opozycyjnym w III Rzeszy. Z polskiej perspektywy jest on o tyle interesujący, że jego śląskie korzenie nie ulegają żadnej kwestii. Poważna część jego liderów pochodziła albo bezpośrednio ze Śląska, albo przynajmniej ich rodzice pochodzili z tego rejonu (ze streszczenia).

SiM z. 268. Agata Zagórska (red.), Kapitał ludzki na Śląsku Opolskim. Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość. Przedstawiony zbiór rozpraw jest próbą wielostronnego podejścia do kwestii roli kapitału ludzkiego i społecznego na Śląsku Opolskim. Podjęta problematyka stanowi nie tylko zagadnienie teoretyczne, ale ma duże znaczenie praktyczne w podejściu do strategii rozwoju regionalnego Śląska Opolskiego do 2035 r., którego rozwój w świetle przeprowadzonych badań powinien być oparty o model kapitału ludzkiego (ze streszczenia).

ZN 338, Elektryka z. 65. Jest to zbiór sześciu artykułów. 1. T. Klistala – Przyczyny wzrostu rezystancji uzwojeń transformatorów. 2. R. Kopka – Promieniowanie optyczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem. 3. K. Maryniak – Budowa elektroenergetycznych linii kablowych. 4. W. Radziejewicz – Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w Polsce. 5. P. Witkowski, P. Kurtasz, T. Boczar, A. Cichoń, S. Borucki – Wpływ ilości źródeł wyładowań niepełnych powierzchniowych na wynik analizy częstotliwościowej i czasowo-częstotliwościowej sygnałów emisji akustycznej. 6. M. Wrzuszczak – Bezstykowe metody badań materiałów z zastosowaniem prądów wirowych.

*Spokoju, świątecznej błogości i jak najpiękniejszych barw Bożego Narodzenia:
bieli śniegu, aby rozświetliła nasze myśli,
zieleni choinki, aby dodała nam nadziei,
czerwieni zdobiących ją jabłek, aby ogrzała nam serca
i złota betlejemskiej gwiazdy, aby w Nowym Roku towarzyszyła nam jego szczerłość i bogactwo*

życzy Rektor